

Tässä numerossa:

- 5 TIEDOTE Moskovan patriarkaatin palveluksista
- 6 Matkoilla Kenian lähetyskentillä
- 13 Ortodoksiurheilijana Suomessa
- 25 Jouluna Jumala syntyi
- 26 Äiti Serafiman muistolle

Maasaiden tervetuliaistanssi Keniassa, s. 6

Jatkokriparilaiset kokoontuivat, s. 23

Iisain kannosta puhkeaa JOULUN SANOMA

Jouluikonin kuvamaailma yllättää rukoilijan

Profeetta Jesaja ennustaa: *"Iisain kannosta nousee verso, vesa puhkeaa sen juuresta ja kantaa hedelmää."* (Jes 11:1) Matteus taas esittää evankeliuminsa alussa (Matt 1:1-17) Jeesuksen sukuluettelon Marian miehen, Joosefin mukaan. Seuraavassa tamperelainen ikonimaalari **Vivi Ruottinen** kertoo maalaamansa ikonin historiasta, kuvamaailmasta sekä siihen liittyvästä joulun sanomasta.

IISAIN PUU –ikonityypin historia ei ole kovin vanha. Harvat säilyneet tai kirjallisissa lähteissä mainitut seinä-

maalaukset ovat aikaisintaan 1200-luvulta. Entisen Jugoslavian alueella Decanin luostarissa löytyy yksi 1400-

- 1 Iisain kannosta puhkeaa joulun sanoma
Vivi Ruottinen
- 2 Pääkirjoitus
Uusia linjauksia kirkkomme
idänsuhteissa?
Kari M. Ranttilä
- 3 Joulun globaali sanoma
Metropoliitta Ambrosius
- 5 Arkkipiispa Leo Lähi-idässä
- 5 Tiedote Moskovan patriarkaatin
palveluksista Tampereella
Metropoliitta Ambrosius
- 6 Matkoilla Kenian lähetyskentillä
Teppo ja Pirkko Siili
- 8 Betlehemin lapset
Kirkkoherra Risto Lintu

9-10 TAMPERE

- 11 Tampereelle kolme uutta ikonia
Klaus af Ursin
- 12 EU:sta maailmankatsomuksellinen
toimialue
Esko Nikander
- 12 PORIN kuulumisia
- 13 Porilaiset vaelluksella Valamoon
Elli Honkala
- 13 Ortodoksiurheilijana Suomessa
Isä Ion Durac
- 14 Jumala on meidän kanssamme
Kirkkoherra Petri Ratilainen
- 14 Palkealan kirkon vaiheilla
Ahti Hänninen

15-18 TURKU

- 19 Käytännön ekumeniaa Tarvasjoella
Ulla-Maija Lajunen
- 20 Sydämen unohdettu ääni
Kirkkoherra Markku Aroma

21-23 HÄMEENLINNA

- 24 Pyhän Johannes Krysostomoksen
joulusaarna
Suom. isä Markus
- 24 Kansallisia julistuksia kristinuskosta
EU:n perustuslakiin
- 25 Korvakuulolta
Timo Ruottinen
- 26 Luostaripalsta
Nunna Kristoduli
- 27 Porilaiset Pietarissa
Mikko Junes
- 27 Radio/TV
- 28 Venäjänkielinen hartauskirjoitus
(toim. isä **Heikki Honkamäki**)

Uusia linjauksia kirkkomme idänsuhteissa?

Yksi presidentti **Vladimir Putinin** poliittisista päätavoitteista on Venäjän vaikutusvallan ulottaminen mahdollisimman moniin entisiin neuvostotasavaltoihin. Moskovan patriarkaattilla on oma tehtävänsä tässä politiikassa. Patriarkaatin ulkomainen operointi on saanut ilmaisunsa muun muassa vuonna 2000 hyväksytyssä kirkon peruskirjassa. Sen mukaan on vain luonnollista lähetystyötä ja sielunhoitoa, että se haluaa suojelukseensa kaikki ulkomailla olevat venäläiset ortodoksit. Meillä Suomessa tie näyttäisi taas kerran johtavan Tampereelle.

Moskovan patriarkaatti toimitti Tampereen kirkossa kaksi kokeilujumalanpalvelusta (27.11. ja 4.12.) vanhan ajanlaskun mukaan. Palveluksiin osallistui yhteensä toistasataa venäläistä. Käytännön järjestelyistä patriarkaatin puolesta vastasivat isä **Viktor Lioutik** ja Helsingissä sijaitseva Pokrovan seurakunta. Asiaa oli jo kesällä viritellyt Moskovan patriarkaatin ulkoasiain johtaja **metropoliitta Kirill**. **Metropoliitta Ambrosius** on antanut ymmärtää, että jatkossa venäläinen vanhan ajanlaskun mukainen liturgia saatettaisiin toimittaa Tampereen kirkossa lauantaisin kerran kuukaudessa. Näin tapahtuisi myös joinakin Venäjän kirkkokalenterin mukaisina suurina juhlina. Nyt pidetyissä palveluksissa muisteltiin rukouksellisesti sekä Moskovan patriarkkaa että Helsingin metropoliittaa. Sen vuoksi Tampereen kirkon alttarissa kirkkomme hapuilu ulkopoliittisissa linjauksissa toteutui aivan konkreettisesti: **patriarkka Bartolomeosta** ei näissä palveluksissa muisteltu.

Moskovan patriarkaatti on aktivoitunut Suomessa. Nikolaoksen seurakunta rakentaa nyt omaa kirkkoaan ja seurakuntakeskustaan Helsingin Itäkeskukseen. Lisäksi Turussa ja Porissa on venäläinen kappeli, kirkkoa rakennetaan Itäkeskuksen lisäksi Vammalaan. Tällaisesta patriarkaatin levittäytymistä Suomen kirkon alueelle meidän tulee tiedostaa, että kyse on Moskovan taholta kirkon kanonien vastaisesta toiminnasta. Siksi meidän on syytä nyt odottaa, että piispainkokouksemme ottaa tähän ongelmaan selvän kannan.

Oman lisänsä Suomen itsenäisyyspäivän tuntumaan sijoittuvaan venäläisen ortodoksisuuden esiinmarssiin tuo OCA:n johtajan **metropoliitta Hermanin** vierailu Suomessa (OCA, engl. *The Orthodox Church in America*, Moskovan patriarkaattista Yhdysvalloissa muodostunut neljän miljoonan jäsenen kokonaan itsenäinen kirkko). Hän tapaa vierailullaan mm. arkkipiispa **Paarman** ja puhemies **Lipposen** sekä tutustuu luostareihimme ja teologiseen koulutukseen. Vaikka OCA:n ja Moskovan patriarkaatin välejä hiertää Moskovan yllättävät pyrkimykset perustaa sen alaisia uusia kirkkoja Amerikan mantereelle, on selvää, että Suomen kirkon näkökulmasta kyse ei ole vain vierailuista ja vastavierailuista tai kulttuurivaihdon lisäämisestä. Kirkkomme ulkosuhteiden hoidossa on nyt otettu käyttöön uusi ajanlasku sitten **arkkipiispa Johanneksen** päivien. Odotan mielteliäänä, mitä tulevat vuodet nostavat eteemme.

Suomen ja Venäjän kirkkojen välillä on täydellinen ehtoollisyhteys, minkä vuoksi erillispalveluksien järjestäminen on tarpeetonta. Meidän ei pidä suosia mitään kirkollista suomettumiskehitystä tai hyväksyä patriarkaatin edustajien voimakastakaan retoriikkaa. Sen sijaan on haluttava vaikuttaa siihen, että Moskovan patriarkaatin piispat ja papit rohkaisisivat Suomessa asuvia venäläisiä käyttämään ennakkoluulottomasti ja sankoin joukoin Tampereen tai minkä muun tahansa paikallisen ortodoksisen seurakunnan tarjoamaa hengellistä hoitoa.

Kari M. Ranttilä

TIEDOTUS LUKIJOILLEMME

Analogi alkaa ilmestyä **viisi kertaa** vuodessa. Tästä johtuen seuraava Analogi 1/05 ilmestyy jo 4.2.2005. Siihen toimitettava aineisto on jätettävä **viimeistään ke 12. tammikuuta**. Ensi vuoden kakkosnumero ilmestyy 18.3., ja tähän numeroon aineisto tulee jättää 23.2.2005 mennessä.

JOULUN JA UUDEN VUODEN RUKOUKSIA

Vanhurskaat iloitkoot, taivaat riemuitkoot, vuoret ilosta liikahdelkoot, sillä Kristus on syntynyt. Neitsyt istuu kerubien tavoin helmassaan lihaksi tullut Jumalan Sana. Paimenet ihmettelevät häntä, joka on syntynyt, tietäjät tuovat lahjojaan Valtiaalle ja enkelit veisaten sanovat: "Käsitämätön Herra, kunnia olkoon sinulle!"

Tänään Kristus syntyy Neitseestä Betlehemiissä, tänään Aluton saa alkunsa ja Sana tulee lihaksi, taivaiden voimat iloitsevat ja maa riemuitsee ihmisten kanssa. Tietäjät tuovat lahjoja Valtiaalle, paimenet ihmettelevät syntynyttä ja me keskeytymättä huudamme: "Kunnia olkoon Jumalalle korkeuksissa, maassa rauha ja ihmisten kesken hyvä tahto!"

* * *

Vapahtaja – tultuaan ihmissyvyyden luo – salli kääriä itsensä kapaloihin eikä halveksinut ruumiillista ympärileikkautusta kahdeksanpäiväisenä äidistään ja aluttomana Isästään. Uskovaiset, rukoilkaamme häntä: "Sinä olet meidän Jumalamme, armahda meitä!"

Jumala kaikessa hyvydessään ei hävennyt ruumiillista ympärileikkautusta vaan antoi itsensä pelastusta varten kaikille esikuvaksi ja esimerkiksi. Näin lain Luoja itse täyttää lain vaatimukset ja profeettojen ennustukset. Herra, sinä pidät kaikki kädessäsi, vaikka itse oletkin kapaloihin kääriyty. Kunnia olkoon sinulle!

Kristuksen syntymäjuhla. Kiitosstikiiroja. Avuksihuutostikiiroja. Ympärileikkauksen muisto.

Helsingin metropoliitta

Joulun globaali sanoma

Nykyään puhumme paljon globaalistumisesta eli maapalloistumisesta. Kristillinen kirkko on maailman vanhimpia kansainvälisiä liikkeitä. Jo apostolien ajalla sanoma Jumalan tulemisesta jouluna Kristuksessa ihmiseksi levisi Intiaan asti.

Joulu on koko kristikunnan suurimpia juhlia. Se yhdistää meitä veljinä ja sisarina, eri kansoina ja kulttuureina ympäri maailmaa. Joulun merkitys on jokaiselle meistä annettu toteutettavaksi ja jaettavaksi toinen toisellemme rodusta, heimosta ja kielestä riippumatta.

Jeesuksessa täyttyi Jumalan iankaikkinen tahto ja suunnitelma tämän maailmankaikkeuden henkiselle ja hengelliselle kasvulle. Hänen persoonassaan Jumala itse valmisti luoduilleen tien pelastukseen.

Joulun sanoma rauhasta, hyvästä tahdosta ja rakkaudesta koskettaa jokaista meitä. Se ilmentää ihmisissä ja koko luomakunnassa rakkauden syvintä olemusta.

Kristuksen syntyminen ihmiseksi kutsuu meitä ylittämään poliittiset ja taloudelliset raja-aidat sekä näkemään toinen toisessamme Jumalan saman tarkoituksen keskinäiselle vuorovaikutukselle ja rakkaudelle.

Kunnioitus ja yhteys toisenlaisiin ja toisella tavalla ajatteleviin ihmisiin ei ole helppo eikä itsestään selvä asia. Se vaatii henkilökohtaista nöyryyttä ja avoimuutta nähdä Jumalan työ muissakin. Vaikeinta se usein on siellä, missä uskonnollinen tai poliittinen ajattelu poikkeaa omastamme.

Kuitenkin tie Kristuksen luo kulkee yhä toisten, usein erilaisten ihmisten kohtaamisen ja vuoropuhelun kautta. Joulun sanoma on yhä lähtemistä tutuista ja totutuista ympyröistä Betlehemin seimen äärelle ihmettelyn, kiitoksen ja ylistyksen mielellä.

Metropoliitta Ambrosius

Kristus syntyy, kiittäkää!

KS PIISPA ARSENI vihitään

Kirkkomme uusi apulaispiispa, K(korkeasti) S(siunattu) **Joensuun piispa Arseni** vihitään piispaksi Kuopiossa 22.-23. tammi-kuuta 2005. Kanoninen virkaan asettaminen tapahtuu lauantaina 22.1. vigilian jälkeen, ja uskontunnustuksen lukeminen ja lupausten antaminen sunnuntaina liturgian yhteydessä.

Apulaispiispa toimii arkkipiispan alaisuudessa ja avustaa häntä Karjalan hiippakunnan hoitoon liittyvissä tehtävissä. Joensuun piispan toimipaikka on Kuopio.

Analogin julkaisuneuvosto ja toimitus onnittelevat piispa Arsenia hänen uudessa vastuullisessa tehtävässään!

KORJAUS

Edellisen Analogin 4/04 jutussa "Tietoisku – Seurakunnanvaltuutettujen vaalit" oli tekstivirhe sivulla 9. Kapaleessa "Ketä voi äänestää?" viimeiset rivit kuuluivat: " – seurakunnan äänivaltainen jäsen, joka ei ole ulkomaalainen". Tekstin pitää kuulua: " – seurakunnan äänivaltainen jäsen, joka ei ole **holhouksenalainen**". Valitimme kirjoittajalle sattunutta virhettä.

Toimitus

TV-taltiointi piispaksi vihkimisestä esitetään TV1:ssä sunnuntaina 30.1. klo 10.00-12.00.

Iisain kannosta...

luvulta. Sellainen on myös Athosvuoren Suuren Lavran ruokasalissa ja Dokiariun luostarissa, molemmat 1500-luvulta. Parman kastekappelissa Italiassa Iisain puu on kuvattu kai-verrettuun pylvääseen vuonna 1196 ja Ranskassa Chartres'n katedraalin lasi-ikkunaan 1100-luvulla, mutta se esiintyy myös useissa keskiaikaisissa käsikirjoituksissa.

"Sinä Betlehem, sinä Efrata, sinä olet pienin Juudan sukukuntien joukossa, mutta sinun keskuudestasi nousee Israelille hallitsija."
(Miika 5:1)

Bysanttilaisen kirkon kuvaohjelman mukaan aihe sijoitetaan *narthexiin* tai *pronarthexiin*. Näissä eteishuoneissa kuvakerronta on vapaampaa ja vaihtelevampaa kuin itse kirkkosalissa. Kuvataan esimerkiksi kirkon nimikkopyhän elämäkerta tai viimeinen tuomio, tai kyseisen kirkon rakennuttaja voidaan esittää luovuttamassa tempelin pienoismallia Kristukselle. Mahdollisia aiheita ovat myös akatistos-hymni, Kristus Viinipuu ja Iisain puu.

Aiheesta on monia versioita, mutta perusrakennelma on aina sama. Alhaalla kuvassa lepää Iisai. Hänen vierestään kasvaa puu, jonka oksistoon kuvataan sukuluettelon mukaisia kuninkaita ja muita profeettoja profetiakääröineen. Ylimpänä kuvassa ovat Jumalanäiti ja Kristus. Sommitelmassa saattaa olla vain muutama kuningas ja profeetta, suurissa seinämaalauksissa taas kaikki henkilöt sekä miniatyurejä Kristuksen elämään liittyvistä tapahtumista. Lavran seinämaalauksessa Athosvuorella Iisain kanssa samalle tasolle on mielenkiintoisena lisänä kuvattu Kreikan filosofeja kuten Platon, Aristoteles, Sofokles ja Homeros.

Athosvuorelaisen ikonimaalarin **Dionysios Fournalaisen Ikonimaalarin käsikirja** on 1700-luvun alkupuolelta. Siinä kuvataan Iisain puun esittämistä seuraavasti:

"Vanhurskas Iisai makaa nukku-massa. Iisain olkapäiden alapuolelta lähtee kolme nuorta oksaa, joista kaksi pientä ympäröi häntä ja kolmas, suuri, työntyy ylöspäin. Tämä kiertyy ympäri heprealaisten kuninkaiden Daavidista Kristukseen. Toisella puolella kuvataan harppua pitävä Daavid, hänen yläpuolellaan Salomo pitäen suljettua kirjaa, ja Salomon yläpuolella ovat muut kuninkaat järjestyksessä. Oksan huipulla esitetään Kristuksen syntymä. Toisella puolella oksien ympäröivät muut profeetat katsovat Kristukseen ja osoittavat häntä. Profeettojen alapuolella Iisain molemmin puolin kreikkalaiset viisaat miehet sekä näkijä Bileam pitävät käsissään käärejä ja katsovat ylöspäin osoittaen Kristuksen syntymää."

Tämän lehden kansikuvana olevaan ikoniin on liitetty Kristuksen syntymäjuhlan ikoni perustuen juuri edellä siteerattuun Fournalaisen tekstiin. Puun oksille on kuvattu kaikki Matteuksen evankeliumissa luetellut kuninkaat ja esi-isät Iisaista Joosef-

"Katso, vuorilta lähestyvät ilosanoman tuojan askelet! Hän kuuluttaa: rauha on tullut."
(Nahum 2:1)

aasi ja härkä viittaavat Jesajan ennustukseen: "Härkä tuntee omistajansa ja aasi isäntänsä seimen. mutta Israel ei tunne, minun kansani ei tajua." (Jes. 1:3)

Ylistävät enkelit, paimenet, joille ilosanoma ensiksi ilmoitetaan, ja tähteä seuraten lähestyvät tietäjät muistamme jouluevankeliumista. Apokryfisessä Pseudo-Matteuksen evankeliumissa mainitaan kättilöt Zelomi ja Salome, jotka kuvassa pesevät Kristus-lasta.

Profeettojen ennustukset täyttävät

Jouluikonin viereen on kuvattu profeetat Jesaja, Malakia, Miika ja Nahum, jotka pitävät Kristuksen syntymän ennustuksia kirjakääröissään. Jesajan kirjassa lukee: "Lapsi on syntynyt meille, poika on annettu meille. Hän kantaa valtaa harteillaan." (Jes. 9:5,6) Miika kirjoittaa: "Sinä Betlehem, sinä Efrata, sinä olet pienin Juudan sukukuntien joukossa, mutta sinun keskuudestasi nousee Israelille hallitsija." (Miika 5:1) Malakia puolestaan sanoo: "Teille, jotka pelkäätte minun nimeäni, on nouseva pelastuksen aurinko ja te parannutte sen siipien alla." (Mal. 3:20) Nahum julistaa: "Katso, vuorilta lähestyvät ilosanoman tuojan askelet! Hän kuuluttaa: rauha on tullut." (Nahum 2:1)

Jesajan kirjan luvussa 11 kuvataan oikeuden ja rauhan aikaa, jonka Daavidin jälkeläinen tuo. Maisemaan, missä Iisai lepää, on Jesajan kuvauksesta otettu panteri, joka käy levolle vohlan viereen sekä muut keskenään rauhassa elävät eläimet.

Tässä Iisain puu –ikonissa kuvataan Kristus-lapsen syntymän ihme. Sukuluettelon kautta Kristus on sijoitettu ihmisten maailmaan. Profeettojen tekstein ja kuvin kerrotaan siitä rauhan ajasta, jonka Hänen tulonsa ihmiseksi meille lupaa.

Vivi Ruottinen

Akkipiispa Leo Lähi-idässä

Arkkipiispa Leo teki pyhiinvaellusmatkan Kyprokselle ja virallisen vierailun Antiokian kreikkalaisortodoksiseen patriarkaattiin Syyriassa ja Libanonissa. Matka alkoi 16. marraskuuta ja päättyi joulukuun alussa. Hän kävi myös kunnioittamassa pyhien Johannes Krysostomoksen ja Gregorios Teologin pyhänjäännöksiä Konstantinopolissa, jonne paavi Johannes Paavali II palautti ne Roomasta.

Kyproksella arkkipiispa kävi tervehtimässä sairauden vuoksi tehtävistään vapautettua Uuden Justinianoksen ja koko Kyproksen **arkkipiispaa Krysostomosta**, joka on ollut kirkon johdossa vuodesta 1977. Luostarikäyntien yhteydessä arkkipiispa toimitti muistopalveluksen mm. Kreikan helikopterionnettomuudessa kuolleen Maheran luostarin igumenin haudalla.

Matkan aikana keskusteluissa nousivat esille käynnissä oleva tulevan arkkipiispan valintaan liittyvät kysymykset, maan edelleen jatkuva ongelmallinen tilanne sekä ortodoksisten kirkon asema ja merkitys laajenevassa Euroopan unionissa. Sikäläisen *Fileleftheros*-lehden lokakuussa 2004 teettämän mielipidemittauksen mukaan yleisön suosikki uudeksi arkkipiispaksi on Kykkon piispa Nikiforos.

Presidentti **Tassos Papadopoulosen** ja opetusministeri **Pefkios Georgiadiksen** tapaamisten yhteydessä keskusteltiin mm.

Vasemmalla Syyrian ortodoksisen kirkon patriarkka Hänen Pyhyytensä Moran Mor Ignatius Zakka I Iwas, Korkeasti Pyhitetty arkkipiispa Leo ja Hänen Autuutensa Antiokian patriarkka Ignatios.
Kuva: Risto Aikonen

maidemme välisten tiede- ja kulttuurisuhteiden kehittämistä. Olemassa olevista suhteista viitattiin opiskelijavaihtoon Joensuun yliopiston kanssa sekä kirkkojen väliseen yhteistyöhön Suomi-koulujen kanssa.

Virallinen vierailu Antiokian patriarkaattiin

Antiokian patriarkaatin pääpaikka sijaitsee Syyrian pääkaupungissa Damaskoksessa. Historian tuntema Antiokian kaupunki (nyk. Antakya) on eteläturkkilaisella maaperällä. Antiokian patriarkaattiin kuuluu n. 750 000 jäsentä, joista pääosa on Syyriassa, Libanonissa, osissa Turkkiä, Arabian niemimaalla sekä Pohjois- ja Etelä-Amerikassa. Patriarkaatin yhdeksästä metropoliittakunnasta yli puolet on Libanonin alueella. Sen alaisuudessa olevia kirkkoja on myös Australiassa ja Euroopassa, mm. Englannissa ja Saksassa.

Kirkollisesti Syyria on alue, jossa toimii lukuisia eri kristillisiä kirkkoja islamilaisuuden keskuudessa, mutta ennen sen syntymistä, kuten Hänen Autuutensa Suuren Theopoliksen, Antiokian, Syyrian, Kilikian, Iberian sekä Mesopotamian ja koko idän **patriarkka Ignatios** korosti keskustelujen yhteydessä. Niissä hän toi myös esille sen, että kirkkojen, niin ortodoksisten kuin muidenkin välisestä dialogista puuttuu suunnitelmallisuus ja päämäärä.

– Kirkothan ovat keskustelleet kohta vuosituhaten ajan, kritisoi patriarkka Ignatios.

Teologian alalla patriarkka esitti arkkipiispa Leolle toivomuksen suhteiden kehittämiseksi Libanonissa Tripolin lähellä sijaitsevan Balamandin ja Joensuun yliopistojen välille. (OT /Risto Aikonen)

Tiedote Moskovan patriarkaatin palveluksista Tampereella

Tällä hetkellä Venäjän kirkon kanssa on sovittu kahdesta liturgiasta Tampereen ortodoksisessa kirkossa. Ne on toimitettu 27.11. ja 4.12. Näiden kokemusten pohjalta arvioimme tilannetta ensi vuoden osalta ja päättämme sitten niiden mahdollisesta jatkamisesta. Periaatteellisella tasolla on puhuttu siitä, että niitä voisi olla mahdollisesti lauantaisin kerran kuukaudessa sekä lisäksi joinakin Venäjän kirkon suurina juhlina.

Ortodoksisten kirkollisen tradition pohjalta ku-

kin paikalliskirkko vastaa omalla alueellaan kaikkien ortodoksien jumalanpalveluselämästä ja sielunhoidosta, riippumatta ihmisten kielellisestä tai kulttuurillisesta taustasta. Tampereella oma seurakuntamme on panostanut aktiivisesti maahanmuuttajien hengelliseen hoitoon myös venäjän kielellä.

Valitettavasti tämä ei riitä erälle venäläisille, jotka haluavat palveluksia juliaanisen kalenterin mukaan ja Moskovan patriarkaatin papeilta. Niitä on Tampereella aiemmin pidetty Ve-

näläisen klubin tiloissa.

Nämä Tampereella toimitetut palvelukset ovat myös meidän kirkkomme jumalanpalveluksia siinä mielessä, että niissä käytetään kirkkomme antimensia ja liturgisia vaatteita. Rukouksissa muistellaan minua hiippakunnan piispana Suomen kirkon liturgisen muistelujärjestyksen mukaan sekä **patriarkka Alekseita** Suomessa asuvien venäläisten omana piispana. Myös meidän pappimme voivat osallistua palveluksen toimittamiseen sekä seurakuntalaiset ehtoolliselle.

Näistä periaatteista Tamperetta koskien on sovittu yhteisesti **arkkipiispa Leon** ja **metropoliitta Panteleimonin** kanssa. Tästä

olen keskustellut etukäteen myös Tampereen seurakunnan pappien kanssa.

Lisäksi haluan todeta, että nämä palvelukset ovat toistaiseksi "koekäytössä" kirkossamme. Niiden kokemusten pohjalta harkitsemme yhdessä toisten piispojen kanssa, miten mahdollisesti voisimme jatkaa yhteistyötä. Mikäli palveluksia pidetään ensi vuonna, on tarpeen myös sopia ajankohdista niin, etteivät ne satu ainakaan samalle viikonlopulle, jolloin Tampereen seurakunta järjestää itse slaavinkielisiä jumalanpalveluksia. Tulen piakkoin keskustelemaan näistä asioista Tampereen seurakunnan papiston ja neuvoston kanssa.

Metropoliitta Ambrosius

**Lähetimme Keniassa arkki-
mandriitta
Johannes hoitaa
maasai-seurakun-
taa.**

ongelmia käytännön toimintoja toteutettaessa. Tämä näkyy mm. papiston kuukausiavustuksissa, heidän perheittensä huollossa, liikkumisessa paikasta toiseen, seminaarin opiskelijoiden täysihoidossa jne. Niinpä seurakuntien ja kirkon omaehtoisen rahoituksen hankkiminen olisi äärimmäisen tärkeä askel kirkon kehittämisessä.

Ngorun kouluprojekti oli

Matkoilla Kenian lähetyskentillä

Teksti ja kuvat: **Teppo ja Pirkko Siili**

Ortodoksinen Lähetys ry. on vuoden 2004 aikana paneutunut voimakkaasti sekä Keniassa tapahtuvaan lähetystyöhön että oman toimintansa tehokkuuden lisäämiseen kotimaassa. Teppo ja Pirkko Siili kertovat Kenian työstä ja sinne tehdystä kahdesta matkasta. Ensimmäinen tehtiin tammi-helmikuussa, toinen syyskuun lopulla.

Tutustumiskohteita tammi-helmikuussa

Matkaohjelmat suunniteltiin siten, että saisimme mahdollisimman todellisen kuvan kentällä tapahtuvasta työstä. Ensimmäisen matkan aikana keskityttiin arkkipiispakunnan keskuksen toimintaan: pappisseminaariin ja papiston koulutukseen, arkkipiispakunnan suorittamaan valtaisaan jumalanpalvelustekstien käännöstoimin-

taan, kirjastoon ja seurakuntaelämään. Lisäksi kohteenamme oli tutustua Ngorun lukiotasoiseen kouluun ja sen toimintaan sekä siellä loppusuoralla olleeseen kaivoprojektiin

Kenian ortodoksisen kirkon kasvu ja kehittyminen on ollut vakuuttavaa. Kirkollisen elämän osalta ei enää Kenian kirkossa puhuta hajaannuksesta, vaan kaikki seurakunnat kuuluvat arkkipiispakunnan alaisuuteen ja kirkollinen yksimielisyys vallitsee.

Papiston määrä ja tiedollinen taso ovat hyviä. Hengellisen kirjallisuuden käännöstyössä eri heimokielille ovat pappisseminaarin opiskelijat olleet auttamassa hiippakunnan johtoa. Seminaarin afrikkalaiset opettajat ovat hyvin koulutettuja ja asiansa osaavia teologeja. He ovat suorittaneet jatko-opintoja ulkomailla, ja heidän näkemyksensä ortodoksisuudesta ovat laajat.

Kirkkorakennuksia on rakennettu runsaasti, ja näin seurakunnat ovat saaneet omia toimitiloja. Ongelma on edelleen se, että kirkko joutuu elämään suurimmaksi osaksi ulkoapäin tulevien avustusvarojen turvin. Taloudellinen epävarmuus ja Keniassa tapahtuva hintojen jatkuva nousu ovat

edennyt suunnitelmien mukaan, ja kaivokin on toiminnassa ja tuottaa vettä koulun tarpeisiin. Haaveena ja suunnitelmana on ollut saada hyvästä porakaivosta vettä jakeluun myös kyläläisille. Näin yksi elintärkeä perustarve Afrikassa – puhtaan veden saanti – voitaisiin turvata myös koulun lähialueelle

Toivoa toivottomuudessa

Näin voisi kuvata niitä tunteita, joita kahdeksanhenkinen matkaseurueemme toi mukanaan syyskuussa Kenian opintomatkaltaan. Keskeisin aihe oli tutustua ortodoksisen kirkon HIV/AIDS *One step forward (Askel eteenpäin)* –projektin edistymiseen ja kouluttajien koulutukseen Nakurussa. Toki muitakin tutustumisen kohteita oli, mutta HIV/AIDS –tilanteen huomioon ottaen tuntuivat sanat ”mahdotonta ja toivotonta” ennakkoon sopivimmilta.

Mutta kuinka kävikään! Me koulutuksen ihmemaan ihmiset kuunteelimme tarkkaavaisesti, oppien ja ihailien opettajien ammattitaitoa, avoimuutta arassa asiassa ja mukana olleiden runsaan kolmenkymmenen koulutettavan ortodoksimiehen ja -

naisen vakavuutta ja asiaan paneutumisesta. Aikaisemmin oli Nairobien alueella pidetty jo vastaavanlainen seminaari, ja Länsi-Keniaan valmistellaan kolmatta pidettäväksi marraskuussa. Näin kuluvan vuoden aikana yli sata ortodoksia on koulutettu seurakunnissa HIV/AIDS:in vastaiseen työhön.

HIV/AIDS –seminaari ja maasai-seurakunta

Isä **Philip Mugadizi** käsitteli seminaarissa HIV/AIDS –infektiota teologisesta näkökulmasta. Sairaanhoidajattaret sisaret **Adhiambo** ja **Ogonga** puhuivat ihmisen seksuaalisuudesta ja HIV/AIDS:sta sekä neuvonnan ja ohjaamisen tärkeydestä. Tri **Kenedy Ondede** antoi opetusopillista tietoutta ja valotti Kenian HIV/AIDS –tilannetta tilastojen valossa. Toivottomalta tilanne tuntui, sillä n. 30-miljoonaisesta kansasta 3,9 miljoonaa on saanut tartunnan. Naiset johtavat tartunnan saaneiden tilastoja miehiin nähden. Satuttavaa, mutta samalla myös toivoa ja valoa pimeyden keskellä sytyttävää oli kuunnella HIV-positiivisen **Michael Onyongon** esitystä, millaista elämä on HIV/AIDS:n kanssa. Hänen vaimonsa oli menehtynyt tautiin, ja hän itse oli psyykkisesti ja fyysisesti pohjalla käytyään päätyneet taistelemaan sairautta vastaan tähän tarkoitettuun miesten organisaatioon.

Vierailimme myös maasai-seurakunnassa. Tämän kauniin, ylvään ja perinteitään vaalivan heimon kulttuuriin ja tapoihin kuuluu paljon riskitekijöitä saada HIV-tartunta. Moniavioisuuden ja ympärileikkausperinteen lisäksi kulttuuriin kuuluu mm. soturien erikoisoikeudet heimon naisiin. Seurakunnan piirissä on ryhdytty ponnekkaasti tiedottamaan perinteisten tapojen vaarasta. Useimmilla kenialaisilla heimoilla on vastaavanlaisia perinteitä, ja seurakuntien sisältä lähtevä valistustyö ja neuvonta tuntuvat hyvin järkevilä.

Papisto, naistyö ja apteekki

Saimme tutustua myös Nairobissa toimivaan ortodoksisen pappisseminariin. Seminaari kouluttaa koko Afrikan mantereeseen ortodoksisista väestöstä varten paimenia. Keniassa ortodoksi-pappeja on runsas 150. Pappien vaimoille on myös opetusta ortodoksisuudesta, ja he taas puolestaan ovat

Kannen kuva: Suomalaisryhmä katselee ihastellen heille esitettyä maasaiden tervetuliaistanssia.

seurakuntien äitiliittolaisten esikuvina kristityn naisen elämästä. Opetuksen voimaan uskotaan ja miksei uskottaisi, sillä tiedon avulla voidaan häivyttää animistisiä uskomuksia, muuttaa asenteita ja antaa ihmisille tietoa kristillisestä ihmiskäsityksestä. Naisten avulla tieto menee perheiden tasolle ja siten uuden sukupolven tiedoksi. Siinäkin voidaan nähdä valtavat mahdollisuudet ja paljon toivoa.

Terveystenhoitoon, lääkkeiden saantiin ja kirkon omarahoitusosuuksien lisäämiseen tämän liiketoiminnan avulla on Ortodoksinen Lähetys suunnitellut alustavasti myös apteekkiprojektia. Saimme paljon tietoa apteekin perustamismahdollisuuksista, hintata-sosta ja lääkehankinnoista, kun edustajamme **Kyllikki Lisitsinin** tutustui nairobi-laisiin apteekkeihin ja lääkevarastoihin.

Toivon eväät toimme sitten miehessämme ja sanoissamme Ortodoksisen Lähetysten johtokuntaan. Haluamme levittää ne teille kaikille, hyvät lukijat ja kirkkomme jäsenet. Toivon ylläpitäminen ja todeksi muuttaminen tarvitsevat meidän kaikkien apuamme.

Kotimaan työ ja avustuskohteet

Matkat ovat aina avartavia ja opettavia, mutta opitut asiat on myös sovellettava käytäntöön – omiin resursseihin ja mahdollisuuksiin. Ortodoksinen Lähetys on tehnyt rohkeita päätöksiä, ja uudistumista tapahtuu koko ajan. Rohkea päätös – luopua toimistosta – on joillakin aiheuttanut tunnetta lähetystyöstä luopumisesta, mutta asia on kuitenkin päinvastoin. Olemme halunneet minimoida kotimaan kustannukset ja samalla uutta teknikkaa hyväksi käyttäen olla paremmin saavutettavissa. Tehostamme tiedotusta kotimaassa. Järjestämme seurakuntakäyntejä ja lähetystapahtumia. Jatkuva vuorovaikutus kenttätöihin ja siellä työstä vastaaviin on oleellisen tärkeää, ja se onnistuu parhaiten tietotekniikan avulla. Olemme myös aktivoineet johtokuntamme jäseniä ja lähetysaktivisteja toimimaan omilla alueillaan lähetystietouden ja lähetysvastuun kasvattajina. Pyrimme palvelemaan kirkkomme nuorisoa toimitamalla opettajille ja kristinoppikouluja varten materiaalia lähetystyöstä.

Seurakuntiin haluamme viestiä lähetystyön tarpeellisuudesta ja siitä, että lähetystyö on kirkon perimmäistä ja perustavaa laatua olevaa työtä. Siihen sisältyy kastaminen, opettaminen, käsien evankeliumi eli diakonia-työ ja monenlainen auttaminen eli kokonaisvaltainen kristityn vastuu.

Kuluvan vuoden ja vuoden 2005 kaikista työmme kohteista voitte kysellä lisätietoja lähetys sihteeri **Soili Penttoselta**. Hän myös vierailee seurakunnissa. Lisätietoja voi kysellä myös seuraavilta henkilöiltä, joiden puhelinnumerot näette kohdeluettelon yhteydessä. □

1. Kummilapsitoiminta ja koulumaksut

Lisätietoja: Soili Penttonen, puh. 044 590 7000

2. HIV/AIDS-projekti – Askel eteenpäin

Lisätietoja: Soili Penttonen, puh. 044 590 7000

3. Auton hankinta, masai-seurakunta

Lisätietoja: Teppo Siili, puh. (019) 373 338 ja 0400 828 278

4. Apteekkiprojekti

Lisätietoja: Kyllikki Lisitsin, puh. (05) 212 247

5. Naistyö Kenian ortodoksisessa kirkossa

Lisätietoja: Pirkko Siili, puh. (019) 373 338 ja 0400 782 144

6. Papisto ja pappisseminaari

Lisätietoja: Kalevi Kasala, puh. (019) 312 204 ja 040 525 2868

Betlehemin lapset

Kristuksen syntymäjuhlan jälkeisenä päivänä vietetään Jumalan-synnyttäjän juhlaa, ja juhlan jälkeisenä sunnuntaina vielä palataan Itämaan tietäjien aiheuttamaan katastrofaaliseen tapahtumaan, Betlehemin lastenmurhaan. Kun evankeliumi kertoo lastensurmasta heti Jeesuksen syntymän jälkeen, saatamme saada sen virheellisen käsityksen, että lastenmurha olisi tapahtunut välittömästi Jeesuksen syntymän jälkeen. Juhlan ikonissakin kuvataan tietäjät.

Herodes antoi käskyn surmata kaksivuotiaat ja sitä nuoremmat pojat sen ajan perusteella, jonka hän oli tietäjiltä saanut selville. Jeesuksen syntymästä oli kulunut jo useita kuuksia. Tietäjät näkivät Jeesuksen syntymää osoittaneen tähden hyvin kaukana Palestiinasta.

Matkanteko tuolloin oli hidasta. Teitä ei joka paikassa ollut. Jalkaisin tai ratsainkin matkustaminen oli hidasta satojen ja tuhansienkin kilometrien päästä. Näin ollen kertomukset Jeesuksen ympärileikkaamisesta ja esikoisuhrin tuomisesta temppeliin sijoittuvat aikaan ennen tietäjien saapumista Betlehemiin.

Kirkon perimätiedon mukaan tietäjät edustivat eri kansoja, rotuja ja ikäluokkia, nuoria, keski-ikäisiä ja iäkkäämpiä ihmisiä. Annetut lahjat kertovat myös jotakin: kultaa saatiin Egyptin kautta, suitsuketta käytettiin paljon Palestiinasta pohjoiseen elävien kansojen keskuudessa, ja mirhaa tuotiin idästä arabikansojen asuinalueilta.

Tietäjistä kertoessaan Matteuksen evankeliumin kirjoittaja korostaa, että Jeesus on tullut ihmisenä kaikkien kansojen opettajaksi ja kaikkien kunnioituksen kohteeksi. Perimätieto kertoo tietäjien nimet-

kin: **Melkior, Kaspad ja Balthasar.** He havaitsivat kukin omassa maassaan merkillisen tähti-ilmiön yhtä aikaa. Kun he kukin kyselivät vastasyntyntä juutalaisten kuningasta, sama asia johdatti heidät yhteen.

Tietäjien käyttäytyminen antaa meille tärkeän opetuksen. Tähtiä ja luonnon suuria salaisuuksia tutkiesaan he olivat oppineet kunnioittamaan Luojan ihmeellisiä tekoja. Edelleenkin mitä enemmän luontoa tutkitaan, sitä enemmän meillä on ihmeteltävää. Luojan luoma luonto on täydellinen, mutta ihminen toimillaan turmelee sitä ja saa aikaan luonnonmullistuksia.

Tietäjät ymmärsivät, että Jeesuksen olinpaikan paljastaminen olisi saattanut koko perheen vaaraan, ja siksi he palasivatkin kotimaahansa osoittamatta kunnioitusta maalliselle hallitsijalle. Herodeksella oli pelko, että tietäjien kunnioittama ”juutalaisten kuningas” tulisi hänen tai hänen jälkeläistensä kilpailijaksi. Siksi hän antoi mielettömän käskyn Betlehemin lasten surmaamisesta. Väitetään, että näitä lapsimarttyyreitä olisi ollut neljätoistuhatta.

Jumala oli laatinut ihmiskunnan pelastussuunnitelman jo heti syntiinkeemuksen jälkeen. Tästä suunni-

telmasta profeetat muistuttivat israelilaisia. Siksi suunnitelman toteutumisesta Kaitselmus erityisesti suojeli. Enkeli ilmestyi Joosefille ja kehotti ottamaan huollettavakseen Neitsyt Marian ja hänestä syntyvän lapsen. Enkeli varoitti tietäjiä kertomasta Jeesus-lapsesta ja antoi Joosefille neuvon paeta Herodeksen vainoa ja taas aikanaan palata, kun se oli turvallista.

Saamme jokainen ajatella, että Jeesuksen tavoin mekin olemme olleet Jumalan erityisessä suojeluksessa ja että samalla tavalla lapsemme tai lapsenlapsemme ovat Luojan erityisessä huolenpidossa. Samalla meidän tulee muistaa, että Jeesukseen ei säästynyt kiusauksilta, joita myös jokainen elämässään kohtaa.

Evankeliumi opettaa myös sen, että vaikka me ihmiset kuinka pyrkisimme toteuttamaan niitä omia suunnitelmiamme, jotka ovat ristiriidassa Kaitselmuksen suunnitelmien kanssa, joudumme häviölle. Herodeksen ainoaksi voitoksi Betlehemin lastensurmassa jäi se, että hänestä kerrotaan varoittavana esimerkkinä vielä yli kaksituhatta vuotta myöhemmin.

Valoisaa Kristuksen syntymäjuhlaa!
Isä **Risto**

Lähde Valamon luostariin

Talvella Valamon luostari Heinävedellä on kauneimmillaan ja aidoimmillaan. Siksi diakoniatoimikunta järjestää pyhiinvaellusmatkan Valamoon juuri silloin. Olemme varanneet huoneita sekä luostarin punaisesta retkeilymajasta että hotellista. Pyhiinvaelluksen ajankohta on perjantai 4. helmikuuta - sunnuntai 6. helmikuuta 2005. Perillä olemme siis kaksi yötä, joten luostarissa on paljon aikaa myös omaa hiljentymistä varten. Matkan hinta on 87-111 euroa majoituspaikasta riippuen, yhden hengen huoneesta lisämaksu. Hinta käsittää matkat omalla tilausajobussilla, yöpymiset retkeilymajassa/hotellissa, aamiaiset, perjantaina ja lauantaina päivälliset sekä sunnuntaina lounaan. Lauantaina nautimme myös valamolaisen teepöydän antimista. Samaan aikaan pyhiinvaelluksemme kanssa Valamon kansanopisto järjestää seminaarin Valamon vanhuksesta, isä Johanneksesta. Halukkailla on mahdollisuus mennä kuuntelemaan luentoja hintaan 8 euroa/45 minuuttia. Seminaarista saa lisätietoja ilmoittautumisen yhteydessä.

Ilmoittautumiset pyhiinvaellusmatkalle:

Kaija Linnava 265 4137, Päivi Honkamäki 356 1239, Harri Kahila 255 7840

PYHÄKÖT:

Suvantokatu 10 A
33100 Tampere

ID Ion Durac, **HH** Heikki Honkamäki,
KH Kerttu Halonen, **JK** Jorma Kudjoi,
RL Risto Lintu, **JM** Jouni Mäkelä,
RM Risto Matsi, **UP** Unto Päivinen,
GS Gaius Sahlberg

Tampereen kirkko, Pyhän Aleksanteri Nevskin ja pyhän Nikolaoksen muistolle,
Tuomiokirkonkatu 27, puh. (03) 3141 2724, isännöitsijä: Klaus af Ursin, puh. 0400 562 520,
vahtimestari Mika Kangasaho, puh. 050 557 0056

Kolhon kirkko Vilppulassa, pyhittäjien Sergei ja Herman Valamolaisen muistolle,
Kappelintie, 35990 Kolho, Isännöitsijä Toivo Nikoskinen, puh. (03) 531 5347

Porin kirkko, apostoli Johannes Teologin muistolle, Maantiekatu 46, 28120 Pori, puh. (02) 641 1741,
isännöitsijä Jorma Kudjoi, puh. (02) 648 2212 ja 040 571 9137

Valkeakosken rukoushuone, pyhän Nikolaoksen muistolle,
Kalmistonkatu, 37600 Valkeakoski, isännöitsijä Yrjö Kerisalo, puh. 0400 924 124

JUMALANPALVELUKSET

TAMPEREEN KIRKKO

Joulukuu

La 18.12	klo 18	vigilia	RL RM
		synnintunnustukselle vastaanotto	HH
Su 19.12	klo 9.45	liturgia	RL RM
		radiointi	
Joulu, Kristuksen syntymän juhla			
Pe 24.12	klo 14	ehtoopalvelus	RL RM
La 25.12	klo 8	aamupalvelus ja liturgia	RL HH RM
la-iltana ei vigiliaa			
2. joulupäivä, juhla Jumalansyntyttäjän kunniaksi			
Su 26.12	klo 10	liturgia	RL ML
Kristuksen ympärileikkauksen muisto, uusi vuosi			
Pe 31.12	klo 22	rukoushetki	RL JM

Tammikuu 2005

La 1.1.	klo 10	liturgia	RL JM
la-iltana ei vigiliaa			
Su 2.1.	klo 10	liturgia	RL RM
	klo 15	yleinen sairaanvoitelu	
		slaaviksi	HH
Teofania, Herran kasteen juhla			
Ke 5.1.	klo 18	vigilia	RL HH RM
To 6.1.	klo 10	liturgia ja suuri vedenpyhitys	RL HH RM
Pe 7.1.	klo 10	liturgia slaaviksi	HH RM
La 8.1.	klo 18	vigilia	HH RM
Su 9.1.	klo 10	liturgia	RL RM
La 15.1.	klo 18	vigilia	RL RM
Su 16.1.	klo 10	liturgia	RL RM
La 22.1.	klo 18	vigilia	RL RM
Su 23.1.	klo 10	liturgia	RL RM
Vainajain muistolauantai			
Pe 28.1.	klo 18	parastaasi	RL RM
La 29.1.	klo 9	liturgia	RL RM
La 29.1.	klo 18	vigilia	RL RM

Su 30.1	klo 10	liturgia	RL RM
Ortodoksisen Pappien Liiton talvipäivät Tampereella			
Ma 31.1.	klo 18	ehtoopalvelus	RL HH RM
Helmikuu			
Ti 1.2.	klo 8	liturgia	RL HH RM
Herran temppeleentuomisen juhla			
Ti 1.2.	klo 18	vigilia	HH RM
Ke 2.2.	klo 9	liturgia	RL HH RM
koululaiset 1.-6. lk. kirkkoon			
La 5.2.	klo 18	vigilia	HH RM
Su 6.2.	klo 9.40	piispan vastaanotto	
	klo 10	liturgia, piispa Arseni ,	HH RM
seurakuntapäivä			
Sovintosunnuntai, suuren paaston alku			
Su 6.2.	klo 15	ehtoopalvelus	HH RM
1. paastoviikko			
Ma 7.2.	klo 18	katumuskanoni	HH RM
Ke 9.2.	klo 18	katumuskanoni	HH RM
To 10.2.	klo 18	katumuskanoni	HH RM
La 12.2.	klo 18	vigilia	HH RM
Su 13.2.	klo 10	liturgia	HH RM
2. paastoviikko			
Ke 16.2.	klo 18	paastoliturgia	HH RM
La 19.2.	klo 18	vigilia	GS RM
Su 20.2.	klo 10	liturgia	GS RM
3. paastoviikko			
Ke 23.2.	klo 18	paastoliturgia	HH RM
La 26.2.	klo 18	vigilia	HH RM
Su 27.2.	klo 10	liturgia	HH RM
KOLHON KIRKKO			
2. joulupäivä, juhla Jumalansyntyttäjän kunniaksi			
Su 26.12	klo 10	liturgia	HH KH
Su 9.1.	klo 10	liturgia	HH KH

Su 20.2.	klo 10	liturgia	UP
PORIN KIRKKO			
Joulu, Kristuksen syntymän juhla			
Pe 24.12	klo 13	ehtoopalvelus	ID JK JM
La 25.12	klo 10	liturgia	ID JK JM
Teofania, Herran kasteen juhla			
Ke 5.1.	klo 18	vigilia	ID JK JM
To 6.1.	klo 10	liturgia ja suuri vedenpyhitys	ID JK JM
La 29.1.	klo 18	vigilia	ID JK JM
Su 30.1.	klo 10	liturgia	ID JK JM
1. paastoviikko			
Ti 8.2.	klo 18	katumuskanoni	HH RM
Su 13.2.	klo 10	liturgia	ID JK JM
La 26.2.	klo 18	vigilia	ID JK JM
Su 27.2.	klo 10	liturgia	ID JK JM
VALKEAKOSKEN RUKOUSHUONE			
Joulu, Kristuksen syntymän juhla			
Pe 24.12	klo 14	ehtoopalvelus	HH KH
Su 9.1.	klo 10	liturgia	ID JM
Su 13.2.	klo 10	liturgia	GS
MUUALLA SEURAKUNNAN ALUEELLA:			
JÄMSÄSSÄ			
Seppolan srk-sali, Mottilantie 2			
Su 19.12	klo 10	liturgia	HH
Su 23.1.	klo 10	liturgia	HH

Kirkkoherranvirasto on avoinna: ti-pe klo 9-13, puh. (03) 3141 2700, fax (03) 3141 2740

Kirkkoherra Risto Lintu, risto.lintu@ort.fi, puh. (03) 3141 2721, 050 557 0050

Päivystys kansliassa ke ja to klo 10-13

II pappi Heikki Honkamäki, heikki.honkamaki@ort.fi, puh. (03) 3141 2723, 050 557 0057

Päivystys kansliassa ti ja pe klo 10-13

Kanttori Risto Matsi, p. (03) 3141 2722, 050 557 0051,

Talous- ja hallintosihteeri Marita Jouhki-Inkinen, marita.inkinen@ort.fi, puh. (03) 3141 2731, 050 557 0055

Kanslisti Arja Pikkuharju, arja.pikkuharju@ort.fi, puh. (03) 3141 2700, 050 557 0053,

Diakonia-asioissa voi ottaa yhteyttä diakoniatoimikunnan puheenjohtajaan **Kaija Linnavaan**, puh. (03) 265 4137 ja 040 737 0347, tai diakoni **Harri Kahilaan**, puh. (03) 255 7840, Porissa myös diakoni **Jorma Kudjoihin**, puh. 040 571 9137.

Tampereen Valamon Ystävät ry

Valamon Ystävien Tampereen osaston kevätkauden ohjelma.

Yleisöillat tiistaisin alkaen klo 18 Nikolain-salissa. Valamon luostarin pääkirkon hyväksi kerättävä pääsymaksu 5 € / henkilö.

- 4.1. FT **Esko Nikander**: *Pyhiinvaeltajana Jumalanäidin puutarhassa*

- 1.3. Isä **Markku Salminen**: *Venäläis-ortodoksinen Ahvenanmaa*

- 5.4. Dosentti **Eira Hernberg**: *Tämä ihmisen elämä. Aari Surakan ja Tito Collianderin tuotantoon pohjautuva lausuntailta.*

- 24.5. klo 16-19 saunomista ja muuta virkistytymistä keväisessä Kalliosalmessa (Hervanta, bussi 30, Salmenkalliontie 86.) Osasto valmistelee pyhiinvaellusta *Pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen luostariin*. Matkan ajankohta on 27.7.-1.8. Tietoja saatavissa maaliskuusta lähtien yleisöilloissa ja seurakunnan kansliassa.

Tervetuloa!

Tampereen tiistaiseura

Pj. Maria Katajisto, puh. 346 3008 tai 050 338 9116.

Siht. Aira Antti-Poika, puh. 346 2730 tai 050 322 4382.

Kevään 2005 kokoontumiskerrat Nikolaintalon kerhuhuoneessa joka toinen tiistai klo 18.
11.1. Isä Heikki: Katumuksen sakramentti.

25.1. Isä Risto ja ruustinna Margit tulevat kahville kanssamme.

8.2.

22.2. Vuosikokous klo 18, sitä ennen johtokunnan kokous klo 16.30.

8.3. Virpovitsojen valmistusta.

29.3. Vietämme pääsiäisen jatkoa.

12.4.

26.4. Kevätkauden päättäjäiset.

Tervetuloa mukaan

kaikki kiinnostuneet!

Hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta!

Nokian tiistaiseura

Leo Kuunila, Koskenmäenkatu 4 A 5, 37120 Nokia

Tiistaiseura kokoontuu seuraavasti:

- 16.12.2004 klo 18, Raimo Repo, Honkarinne 5, Nokia, puh. 050 543 1819

- 13.1.2005 klo 18, Inkeri Vuorinen, Jyränmaankatu 2, Nokia, puh. 341 4911

- 24.2.2005 klo 18, seuran vuosikokous, hallitus kokoontuu klo 17.20,

Toini Jääskeläinen, Pajakatu 30, Nokia, puh. 341 4033

Opintoaihe: sakramentit; ikonikirja.

Seurakuntapäivä sovintosunnuntaina

Perinteinen seurakuntapäivä järjestetään jälleen sovintosunnuntaina Tampereella. Puhujana on tänä vuonna KS Joensuun piispa Arseni.

Seurakuntapäivän ohjelma:

Su 6.2. klo 9.40 piispan vastaanotto klo 10 liturgia
n. klo 11.30 lounas Nikolainsalissa
piispa Arseni: Riita ja rauha: ihmisuhteet luostarissa, seurakunnassa, työpaikoilla ja perheessä
keskustelua
klo 14.30 päiväkahvi
klo 15 sovintosunnuntain ehto palvelus kirkossa
seurakuntapäivän päätös

Selvitys

Pyhän Aleksanteri Nevalaisen ikonista, johon on kuvattu myös tsaariperheen taivaalliset esirukoukset

Ikonin on maalattu tapahtuman muistoksi, jossa Jumalan varjeluksesta tsaariperhe pelastui joutuesaan junaonnettomuuteen. Ikonin on kuulunut alkujaan Viaporin ortodoksisen kirkkoon. Kun kirkko tuhoutui, tämä ikoni säilyi ja siirtyi ortodoksille kirkollishallitukselle. Sittemmin se merkittiin Ortodoksisen kirkkomuseon kalustolueteloon.

Ikonin oli pitkään sijoitettuna Tampereen kirkkoon, josta kirkkomuseo "lainasi" sen 1980-luvun lopulla näyttelyynsä ja jolle tielle se sittemmin on jäänyt. Museonjohtaja Kristina Thomeniuksen lausuman mukaan kirkkomuseo "pitäisi sen mielellään, koska sillä on erityistä arvoa museon kokoelman kannalta."

Tämä monien seurakuntalaistemme muistoissa elävä ikoni on siis Ortodoksisen kirkkomuseon omaisuutta ja myös sijoitettuna sinne toistaiseksi.

Klaus af Ursin

Tampereen kirkon isännöitsijä

TAMPEREEN UUSI VALTUUSTO

Tampereen seurakunnan uusi valtuusto valittiin 7.-14.11.2004 pidetyissä vaaleissa. Äänestäneitä oli 145. Äänestyksen perusteella valituiksi tulivat seuraavat 12 eniten ääniä saanutta ehdokasta (suluissa äänimäärät):

Hernberg Rolf (113)

Kunnas Maija (85)

Kudjoi Jorma (82)

Pyöli Elina (80)

Lintu Mika (79)

Rauhala Marja (73)

Jetsu Petri (65)

Kyyrönen Keijo (60)

Jouhki-Inkinen Marita (55)

Nikander Esko (55)

Repo Raimo (44)

Kusrati Anatoli (41)

Seurakunta on jaettu vaalialueisiin. Jetsu valittiin itäiseltä alueelta, Kudjoi ja Rauhala läntiseltä, muut keskiseltä alueelta.

Muiden ehdokkaiden äänimäärät:

Eerola Juha (39)

Kallo Tatjana (34)

Kärki Urpo (29)

Hämäläinen Sauli (27)

Valitsematta jääneet toimivat varavaltuutettuina ja kutsutaan tehtävänsä esim. tapauksessa, jossa varsinainen valtuutettu muuttaa pysyvästi pois seurakunnan alueelta.

Tampereelle kolme uutta ikonia

Tampereen kirkon ikonivalikoimaa on täydennetty kolmella uudella ikonilla. Kirkon isännöitsijä Klaus af Ursin kertoo näistä ikoneista.

Pyhän Johannes Kronstadtilaisen ikonin toi isä **Heikki** Pietarista kesällä 2004. Pyhä Johannes Kronstadtilainen (1829 – 1908) on harvinainen poikkeus kirkon kanonisoimien pyhiin joukossa, sillä hän kuului tavalliseen seurakuntapapistoon. Hänet tunnetaan ennen kaikkea antamuksellisena liturgian toimittajana, joka korosti pyhän ehtoollisen merkitystä hengellisessä elämässä. Isä Johannes omistautui kokonaan papin työlleen, jumalanpalvelusten toimittamiselle ja lähimmäisten palvelemiselle. Palavalta rukouksellaan ja lähimmäisenrakkaudellaan hän syytytti uskon kipinän kirkosta vieraantuneissa seurakuntalaisissaan ja herätti lopulta koko Venäjän huomion.

Johannes Kronstadtilainen liittyi myös Tampereen kirkkorakennuksen historiaan: kirkon vihkiäisistä (5.11.1899) kertoneessa *Hufvudstadsbladetin* artikkelissa kerrottiin rukoulijoiden antaneen tunnustuksensa rakentajille ja lahjoittajille, joista erityisesti mainittiin **metropoliitta Antoni**, rovasti **Johannes Kronstadtilainen** sekä herrat **J. Tschernischeff**, **N. Resvoij**, ja veljekset **Protopopoff**. Vihkimisen toimitti tuolloin Viipurin **arkkipiispa Nikolai**.

Kuriositeettina kerrottakoon, että Tampereen lehdet vaikenivat vihkiäisistä lähes täysin, mikä johtui kenraalikuvernööri **Bobrikovin** läsnäolosta juhlassa. Hän oli saanut lehdistön vihat niskoilleen sensuroituaan ja lakautettuaan useita lehtiä.

Kazanin Jumalanäiti ja Käsittätehty Kristus

Tampereen kirkkoon saatiin marraskuussa myös kaksi uutta ikonia, jotka olivat ensi kertaa esillä Jumalansynnyttäjän temppeleihin tuomisen juhlassa ja uusien seurakuntalaisten tervetulojuhlassa sunnuntaina 21. marraskuuta. Luonamme oli näet vierailut viitankantajanunna **Fotinia** Minskistä Valkovenäjältä. Luostarissa on

tällä hetkellä n. 50 nunnaa, joiden kuuliaisuustehtävänä on toimia psyykkisesti sairaiden ihmisten parissa. Luostarin englannin- ja saksankielentaitoiset nunnat matkustavat kotimaansa ulkopuolella esitellen luostarissa tehtyjä tuotteita rahoittaen näin toimintaansa. Sisar Fotinia teki meihin vaikutuksen päättäväisyydellään. Sitkeästi hän otti yhteyttä kerta toisensa jälkeen, kunnes löytyi sopiva tilaisuus vierailta seurakunnassamme. Hänen mukanaan saapuivat taivaallisen kaunis **Kazanin Jumalanäidin** ikoni, jonka kultakirjailtua riisaa koristavat puolijalokivet. Toinen kirkkoomme saatu ikoni on lempeydellä maalattu **Käsittätehty Kristus**. Kummatkin ikonit ilmentävät jumalallista armoa ja rakkautta ja täydentävät loistollaan kirkkomme maankuulua kauneutta ja harmoniaa.

Kazanin Jumalanäidin ikoni on lähtöisin Kazanin kaupungista Venäjältä 1579. Tällöin perimätiedon mukaan Jumalanäiti ilmestyi 9-vuotiaalle **Matrona**-tytölle, joka kertoi paikan, josta ikoni löytyi maahan haudattuna. Löytymisensä jälkeen ikoni siirrettiin suurin juhlallisuuksin Kazanin kaupungin katedraaliin. Ikonin löytöpaikalle perustettiin nunnaluostari. Ikoni ja sen toisinnot ovat tulleet kuuluisiksi ja kunnioitetuiksi ihmeitä tekevinä ikoneina.

Kazanskaja on ollut viime aikoina esillä tiedotusvälineissä, sillä roomalaiskatolinen kirkko palautti Venäjältä 1904 varastetun ikonin takaisin kotiin Venäjälle. Paavi Johannes Paavali II:n mukaan Kazanskaja on valvonut hänen päivittäistä työtään Vatikanissa, sillä ikoni oli ripustettuna hänen työpöytänsä yläpuolelle. Paavi halusi palauttaa ikonin hyväntahdon eleenä ja kirkkojen yhteyden rakentamisen ilmauksena. Palautetun ikonin uskotaan olevan alkuperäisen ikonin toisinto 1600- tai 1700-luvulta. Myös se on osoittautunut ihmeitä tekeväksi eli sen äärellä kannetut ru-

koukset on aivan erityisellä tavalla kuultu.

Käsittätehty Kristus – ikoni perustuu varhaiskristilliseen idän kirkon

Jatkuu sivulla 12

Pyhän Johannes Kronstadtilaisen (1829–1908) ikoni

Kazanin Jumalanäidin ikoni

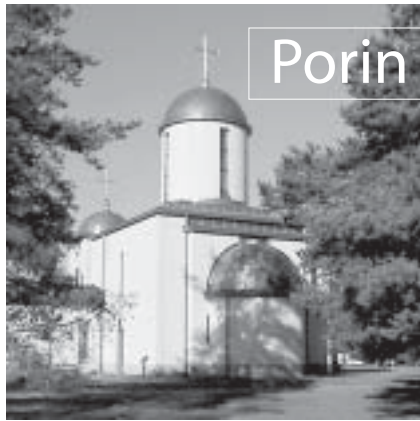

Käsittätehty Kristus – ikoni

perimätietoon 200-luvulta. Sen mukaan Edessan ruhtinas Abkar Ukama IX bar Manu oli kuolemansairas ja parantui katsomalla liinaa, johon Kristus oli painanut kasvojensa kuvan. Läntisen kristillisen tradition mukaan nuori verenvuototautia sairastanut Veronica pyyhki hikeä Jeesuksen otsalta liinalla, johon ilmestyi kuin tämän kuva. Perimätiedon mukaan kuva syntyi Getsemanessa, kun Kristus kuivasi hikoilemansa veren liinaan.

Klaus af Ursin

Porin kuulumisia

Hygieniapassi jo kymmenellä henkilöllä

Porin Seudun tiistaiseura järjesti keittiöhenkilökunnalleen mahdollisuuden hygieniapassin suorittamiseen. Saimme Teologi-saliin opettajaksemme Porin tekniikkaopistosta Irmeli Karttusen, joka opasti meitä työskentelemään hygieenisesti. Paljon oli huomiota otettavaa ja muistettavaa, mutta myös tarpeellista tietoa. Saatujen neuvon avulla osallistujat suorittivat hygieniapassin. Opastus oli niin tehokasta, että kovapäisinkin läpäisi testin. Näin siis kirkossamme vierailevat voivat huolettomammin nauttia tarjolla olevista antimista ym. **EHo**

Euroopan Unionista maailmankatsomuksellinen toimialue

Professori ja lukiolaiset kohtasivat Valamon Ystävien illassa

Kuva ja teksti: **Esko Nikander**

Ryhmä ortodoksisen uskonnonopetukseen osallistuvia lukiolaisia seuraamassa professori Pertti Ahosen esitelmää uskonto- ja kirkkopolitiikasta EU:ssa Nikolainsalissa 2. marraskuuta 2004.

Professori **Pertti Ahonen** esitelmöi Valamon Ystävien Tampereen osaston illassa marraskuun alussa uskonto- ja kirkkopolitiikasta EU:ssa. Nikolainsalissa oli mukana myös asiasta kiinnostuneita lukiolaisia. Ystävien puheenjohtaja **Esko Nikander** referoi seuraavassa esitelmää.

Professori Pertti Ahosen mukaan EU ei ole sitoutunut johonkin tiettyyn maailmankatsomukseen. Tämä ei kuitenkaan tarkoita maailmankatsomuksellisten näkökohtien sulkemista vain yksityisasiaksi. Uskonnot ja kulttuurista suodattuu aineksia, joita EU joutuu ottamaan ratkaisuisaan huomioon.

EU:n keväällä tapahtunut laajeneminen ja uuden jäsenneuvottelukierroksen aloittaminen tekivät erityisen ajankohtaiseksi uskonto- ja kirkkopolitiikan esille ottamisen. Ahonen jäseni EU:n uskonnollisen kartan neljään ”kulttuuriblockiin”: katoliseen, ortodoksisen, protestanttiseen ja islamilaiseen. Näistä Ahonen keskittyi

lähinnä ortodoksisuuden ja islamilaisuuden säädöspohjaiseen ja tilastolliseen tarkasteluun osana Euroopan yhdyntymisprosessia. Ratkaisu oli onnistunut nimenomaan EU:n nykytilanteen ja tulevaisuuden näkymien valottamisen näkökulmista.

Ortodoksisen uskonnonopetukseen osallistuvien lukiolaisten ja uskonnonopettajien osallistuminen antoi Ahosen esitelmätilaisuudelle erityismerkityksen. Tutkija, opettajat ja lukioiden opiskelijat muodostivat oppivan yhteisön, jolle lehtori **Tuomas Salmisen** käyttökelpoinen idea, ortodoksinen seurakunta ja sen yhteydessä toimivat Valamon Ystävät, tarjosivat tukensa.

Porin seudun tiistaiseura 2005

- 11.1. klo 18 Tiistaiseurailta ja uuden vuoden aloitus
- 25.1. klo 18 Tiistaiseurailta
- 8.2. klo 18 Tiistaiseurailta
- 22.2. klo 18 Vuosikokous
- 8.3. klo 18 Tiistaiseurailta
- 12.3. klo 9 Piirakkatalkoot
- 13.3. klo 12 Myyjäiset
- 22.3. klo 18 Tiistaiseurailta
- 5.4. klo 18 Tiistaiseurailta
- 19.4. klo 18 Tiistaiseurailta
- 3.5. klo 18 Tiistaiseurailta
- 13.-15.5. Matka Valamoon ja Valtimolle

Porin kirjallisuuskerho

- SU 9.1.2005 klo 16 Esitelkää joulukirjanne tai uudehko lukemanne kirja
- SU 6.2.2005 klo 16 Nadja von Schoultz: KUOHUVAT VUODET
- SU 6.3.2005 klo 16 Sergei Tsetverikov: PYHITTÄJÄ PAISI VELITSKOVSKI
- SU 3.4.2005 klo 16 Nikolai Gogol: KUOLLEET SIELUT.

Porin käspaikka- ja askartelukerho

- MA 10.1.2005 klo 17
- MA 14.2.2005 klo 17
- MA 14.3.2005 klo 17
- MA 11.4.2005 klo 17
- MA 9.5.2005 klo 17

Porilaiset vaelluksella Valamoon

PORILAISET matkaajat (47 henkeä) ottivat lokakuun viimeisenä perjantai-aamuna ”reppunsa” ja nousivat bussiin tarkoituksenaan päästä Heinäveden luostareihin hiljentymään ja kokemaan rauhaa sekä pyhyiden kosteusta.

Matkalla tarkoituksemme oli katsella luostarielämästä tehtyä videota, mutta videot kieltäytyivät yhteistyöstä. Turvauduimme siis lahjakkaiden lastemme ja matkailijoidemme esityksiin. Lapsia oli mukana kymmenen, tytöt lauloivat, Miikka soitti huilua ja kuulumme pojilta jopa muutamia vitsejä. Harri Stefanius kertoi meille Valamon luostarin ikoneista.

Matka oli pitkä, mutta se kannatti. Perillä meitä odotti talven tulon rauhoittunut luonto sekä iki-ihana Valamon luostari kultaisine kupoleineen. Majoittumisen jälkeen useimmat meistä kiirehtivät kirkkoon ehtoopalvelukseen ja iltarukouksiin. Mikä ilo ja onni saada kokea jälleen tuo ihana rukousten paikka. Kiitä sieluni Herraa!

Perillä jokainen vietti aikaansa omien mieltymystensä ja voimiensa mukaan. Saimme osallistua liturgia-palveluksiin sekä lauantaina että sunnuntaina. Lauantaina iltapäivällä isä Johannes toimitti meille hautausmaal-

Ortodoksiurheilijana Suomessa

Isä **Ion Durac** on erityisesti Suomessa asuvien romanialaisten sielunhoitaja. Työssään hän on tavannut monenlaisia ihmisiä. Eräs mielenkiintoinen tuttavuus on romanialainen jalkapalloilija **Vasile Marchis**.

KUN JOKU ULKOMAALAINEN tulee asumaan johonkin maahan, häneltä kysytään usein, viihtyykö hän hyvin ja onko uuden maan kieli vaikeaa vai helppoa. Ja joskus, jos hänellä on työpaikka, häneltä voidaan kysyä, onko hänellä kaikkea, mitä hän tarvitsee elääkseen. Kuitenkaan kukaan ei kysy häneltä hänen hengellisestä elämästään. Minun mielestäni hengellinen elämä on tosi tärkeä osa elämää. Meille romanialaisille ortodokseille tämä osa elämästä Suomessa, näin voimme sanoa, on hyvin järjestetty. Vaikka romaniankielisiä jumalanpalveluksia toimitetaan Helsingissä, Tampereella, Turussa ja Lappeenrannassa, romanialaiset on Suomen ortodoksisen kirkon jäseniä (siis tietenkin vain ne, jotka haluavat olla kirkon jäseniä).

En halua puhua nyt romanialaisista, jotka asuvat pysyvästi Suomessa ja jotka ovat todella aktiivisia ortodokseja. Haluaisin sanoa muutaman sanan romanialaisesta jalkapallon pelaajasta **Vasile Marchisista**, joka on vuodesta 1999 alkaen asunut Suomessa vuosittain noin seitsemän kuukautta pelatakseen täällä jalkapalloa. Mutta Vasile ei ole vain jalkapallon pelaaja vaan myös hyvä ortodoksi ja kirkossakävijä.

la panihidan. Luonto oli kuin koristellut kaiken kuuravaippaansa ja kuin pesty puhtaaksi, kelpasi käyskennellä sitä ihailemassa Valamon ihanissa maisemissa.

Kaikki hyvä päättyy, ja niinpä jälleen jouduimme jättämään haikeat jäähyväiset ja lähtemään kukin tahoillemme Poriin päin. Aluksi poikkesimme Lintulan ihanaan luostariin, jossa igumenia Marina kertoi meille Lintulan historiasta ja nykypäivästä. Ostimme sieltä vielä muistoja matkasta sekä kirjoja ym. oppaaksi elämäämme. Lintulasta saimme matkaseuraksem-

Vasile Marchis on 32-vuotias, ja hän on pelannut Nokian Pyryssä, Rauman P-Iiroissa, Tampere United -seurassa ja FC Jazzissa Porissa. Olen tavannut ensimmäisen kerran Vasilen Raumalla, kun hän ilmestyi jumalanpalvelukseen. Minä sain tietää, että silloin, kun hänellä on vapaa lauantai-ilta tai sunnuntaiamu, hän tulee kirkkoon aina, kun on jumalanpalvelus. Sen jälkeen olen tavannut Vasilen niin montaa kertaa, että en enää muista. Kun hän pelasi Tampereella, hän oli joka viikonloppu kirkossa aina silloin, kun oli kotona. Hän osallistui aina Tampereella ollessaan romaniankielisiin jumalanpalveluksiin.

Esitin muutaman kysymyksen Vasile Marchisille.

Milloin tulit ensimmäisen kerran Suomeen?

- Tulin Suomeen helmikuussa vuonna 1999 Tampereelle, mutta aloitin jalkapallon pelaamisen Nokialla huhtikuussa 1999.

Miltä tuntuu olla urheilija Suomessa?

- Tuntuu ihan normaalilta. Romaniassa, missä jalkapallo on urheilujen kuningas, jos pelaat hyvin, olet tunnettu. Suomessa urheilijat eivät ole

Jatkuu sivulla 18

me sisar Julianan. Matkan varrella hän kertoikin meille elävästi luostarielämästä sekä Suomessa että Kreetalla.

Muutamien pysähdysten ja lasten esitysten sekä Jari Ruohomäen esittämien mielenkiintoisten Heljalan runojen virkistäminä jaksoimme taas pitkän matkan kohti kotia. Uskoisin suurimman osan saaneen matkalta jälleen voimia kohdata vastaan tulevat koettelemukset ja odotukset.

Lämpimät kiitokset kaikille mukana olleille hyvästä seurasta, kenties jälleen tapaamme samoissa merkeissä.

EHO

Jumala on meidän kanssamme

Elämässämme joulu on keskeinen juhla. Silloin lapset innostuksissaan kyselevät: ”Mitä oikein tapahtuu?” Kaikki aikuiset ovat kokeneet lapsuuden, kuitenkin he odottavat samaa asiaa tapahtuvaksi aikuisille, kuin mitä me olemme odottaneet lapsina.

Jumalan tuleminen on sekä ai-

kuisten että lasten asia, joten älä odota Jumalan olemassaoloa jotain tiettyä ryhmää varten.

Elämämme on kasvua. Aluksi sisarustemme ja vanhempiemme kanssa. Ehkä myöhemmin puolisoimme, lastemme ja työtoveriemme kanssa.

Elämämme on kallisarvoinen, liian kallisarvoinen tuhlattavaksi. Minä voin sanoa teille, että olen tehnyt kaiken. Mitä olen tehnyt? Joku kirkon työntekijä on tehnyt kaikkensa. Mitä hän on tehnyt? Aina meistä voi tulla enemmän, kuin mihin me olemme valmiita.

Ehkä meidän pitää olla enemmän valveilla

Eräänlainen totuus on nähdäkseni se, että on joukko ihmisiä, joille ihmiseksi syntynyt Jumala on tosi ja on olemassa. Se on myös se totuus, jota kohti meitä kirkossa ohjataan. Se totuus ei ole itsestään selvä kenenkään koh-

dalla. Joka päivä eteemme tulee kysymys: ”Mitä olen tehnyt?”

Heikkouteni tiedän, hyvyyksistäni olen ylpeä, mitä olen tehnyt?

Enää en tiedä.

Erilaiset puheet ja tekstit ovat tylsiä, ainakin silloin kun tuntee kirjoittajan. Monesti joutuu toteamaan, että ”olisit ollut hiljaa”. Odotamme kirjoituksia ja sanoja. Tai vastauksia kysymyksiin, jotka ovat vaikeita. Joulun hyvin keskeinen sanoma on ihmiseksi tullut Jumala, joka on rukoustehtien kautta keskeisesti meidän kanssamme.

Kirkon sanomasta voi olla monta mieltä. Sen voi ottaa vastaan tai sitä vastaan voi kapinoida. Kirkkomme esipaimenet, papit ja muuten aktiivit eivät ole innokkaita kertomaan, mikä on totuus, koska jokaisen on se itse haettava. Oma käsitykseni totuudesta on, että Jumala on meidän kanssamme.

Isä **Petri**

Palkealan kirkon vaiheilla

”*HAUTAUSMAAN puiden kaataminen ja toimitettava niin huolellisesti, ettei ristit liiallisesti vahingoittuisi*”, on kirjoitettu Palkealan kreikkalaiskattolisen seurakunnan puunmyyntitietoihin. Nämä suojeluehdot olivat voimassa *Raudun Saha Osakeyhtiön* ostaessa vuonna 1934 130 leimattua mäntypuuta, joista 63 kasvoi hautausmaalla.

Palkealan hautausmaan suojelua saaneet hautakummut luovat vielä nytkin juhlanan tunnelman. Raudun (Sosnovon) keskustaajamasta Palkealan kylän laajalle mäki-alueelle johtavan hiekkatien reunassa, kivisten portinpielien vartioimana, on luonnon huomassa 60-vuotta levännyt satojen hautakumpujen kalmisto. Yksinkertaisista puuristeistä nyt vain vähäiset jäänteet ovat nähtävissä hautakumuilla.

Kuuluisimmaksi suomalaiseksi kertovan kansanrunouden taitajaksi mainittu **Larin Paraske**, Palkealan edesmennyt seurakuntalainen, on saanut muistopatsaan hautausmaan reunaan. Luonnonhelmaan jätetty hautausmaa on tuonut monelle siellä käyneelle hyvän ja rauhallisen mielen.

Seurakunta usean kunnan alueella

Ortodoksista Palkealan seurakuntaa perustettaessa Sumpulän hovin omistajan lahjoittamalle maa-alueelle rakennettiin Karpovin suunnittelema kirkko, pappila ja seurakuntakeskuksen muut rakennukset. Pietarilainen kauppias Rusanov lahjoitti varat rakennuksiin. Hautausmaa, virkatalon pienet pellot ja hakamaa sijaitsivat kirkon äärellä. Kirkon vihkiminen apostoli Andreaksen ja apostoleinver-

taisen Maria Magdalenan muistolle tapahtui lokakuussa 1865, jolloin seurakunta aloitti toimintansa. Kirkon vihkiminen julkaistiin uutisena suurruhtinaanmaan lounaisosassakin Turun Sanomissa.

Lähellä uutta kirkkoa Palkealan kylässä oli vanha rukoushuone ja pieni hautausmaa. Rukoushuone purettiin 1892, mutta kiviaidan ympäröimä hautausmaa oli sellaisenaan mäki-alueen aukealla peltoalueella aina suomalaisten pois lähtöön saakka. Nykyisin tämä hautausmaa on hävitetty.

Palkealan seurakunnalla oli kirkon valmistumisen jälkeen rakennet-

Jatkuu sivulla 17

Vierailijoita Palkealan kirkon muistokivellä.

PYHÄKÖT:

Yliopistonkatu 19 B 3, 20100 TURKU

Toimittajat: PR Petri Ratilainen, PT Pasi Torhamo, ID Ion Durac, JM Jouni Mäkelä, DD Daniela Durac, AN Antti Narmala, JK Jorma Kudjoi, ML Marianna Länne, VT Viktor Turhanen, TS Teppo Siili, JP Joonas Pyöli, PeT Pekka Torhamo

Turun kirkko, Pyhän marttyyrikeisarinna Aleksandran muistolleYliopistonkatu 19, puh. (02) 2775 443
Isännöitsijä Leena Nordanberg, puh. (02) 233 4023**Rauman rukoushuone**, Pyhän Nikolaoksen muistolle, Länsikatu 10Vahtimestari Christina Heino, puh. (02) 822 5007
Isännöitsijä Miila Liinanotko, puh. (02) 823 5124**Salon rukoushuone**, Pyhän Ristin muistolle, Uskelankirkkotie 23, puh. (02) 731 2727
Isännöitsijä Arvo Happo, puh. (02) 731 1442

JUMALANPALVELUKSET

TURUN KIRKKO

JOULUKUU

la 11.12. klo 18 vigilia PR PT
su 12.12. klo 10 liturgia metropoliittaAmbrosius, papisto PT,
slaavi-suomi Sture Mattssonin diakoniksi
vihkiminenke 15.12. klo 18 iltarukous JM
la 18.12. klo 10 liturgia Nikean metropoliittaJohannes, papisto PT,
ruotsiksiSture Mattssonin papiksi
vihkiminensu 19.12. klo 10 liturgia PR PT
ke 22.12. klo 18 iltarukous I Dpe 24.12. klo 15 vigilia PR PT, **radiointi**
(radiossa klo 18.00-18.45)la 25.12. klo 10 liturgia PR PT,
Kristuksen syntymä

su 26.12. klo 10 liturgia PR PT

TAMMIKUU

la 1.1. klo 18 liturgia PR ML,
Herran ympärileikkaussu 2.1. klo 10 liturgia ID ML
ke 5.1. klo 18 vigilia PT MLto 6.1. klo 10 liturgia,
vedenpyhitys PR ML,
teofania, Herran kaste

la 8.1. klo 18 vigilia PR ML

su 9.1. klo 10 liturgia PR ML

ke 12.1. klo 18 iltarukous JM

la 15.1. klo 18 vigilia pm Adrian, PR PT,
suomi-slaavisu 16.1. klo 10 liturgia pm Adrian, PR PT,
slaavipappismunkki Adrian toimittaa palvelukset
slaavin ja venäjän kielellä ja
osallistuu maanantaina 17.1. klo 17.30 Valamon
Ystävien tilaisuuteen srk-salissa
Katso Valamon Ystävien ohjelma.ke 19.1. klo 18 iltarukous PT
la 22.1. klo 18 vigilia TS PTsu 23.1. klo 10 liturgia PR papisto PT,
Turun tiistaiseuran 75-vuotisjuhla

ke 26.1. klo 18 iltarukous ID

la 29.1. klo 18 vigilia PR PT

su 30.1. klo 10 liturgia PR PT

HELMIKUU

ti 1.2. klo 18 vigilia ID PT

ke 2.2. klo 10 liturgia PR PT

ke 2.2. klo 18 iltarukous PR

la 5.2. klo 18 vigilia PR PT

su 6.2. klo 10 liturgia PR PT,
klo 18 ehtoopalvelus PR PT,
sovintosunnuntai

ma 7.2. klo 18 katumuskanoni ID JM

ti 8.2. klo 18 katumuskanoni PR PT

ke 9.2. klo 18 katumuskanoni PR PT

to 10.2. klo 18 katumuskanoni PR PT

la 12.2. klo 18 vigilia PR PT,

su 13.2. klo 10 liturgia PR PT,
slaaviksi

ke 16.2. klo 18 paastoliturgia PR PT

la 19.2. klo 10 liturgia ID DD,
romaniaksi

klo 18 vigilia ID PT

su 20.2. klo 10 liturgia ID PT

ke 23.2. klo 18 paastoliturgia ID JM

la 26.2. klo 18 vigilia PR PT

su 27.2. klo 18 liturgia PR PT

RAUMAN RUKOUSHUONE

Länsikatu 10

la 18.12. klo 18 vigilia ID JM

su 19.12. klo 10 liturgia ID JM

pe 24.12. klo 15 Suuri Ehtoopalvelus ID JM

la 15.1. klo 18 vigilia ID JM

su 16.1. klo 10 liturgia ID JM

ti 8.2. klo 18 katumuskanoni ID JM

la 19.2. klo 18 vigilia PR JM

su 20.2. klo 10 liturgia PR PT

ke 9.3. klo 18 paastoliturgia ID JM

SALON RUKOUSHUONE

Uskelankirkkotie 23

pe 24.12. klo 13 Suuri Ehtoopalvelus PR PT

su 26.12. klo 10 liturgia ID JM

su 2.1. klo 10 liturgia PR JP

la 5.2. klo 18 vigilia ID JM

su 6.2. klo 10 liturgia ID JM

ke 9.2. klo 18 katumuskanoni PR PT

ke 23.2. klo 18 paastoliturgia PR PT

la 5.3. klo 18 vigilia PR PT

su 6.3. klo 10 liturgia PR PT

PALVELUKSET MUUALLA

Harjavalta ev.lut.seurakuntatalo
la 29.1. klo 10 liturgia ID JM**Loimaa**, ev.lut.seurakuntatalo
ke 16.2. klo 10 paastoliturgia ID JM**Uusikaupunki**
la 15.1. klo 10 liturgia ID JM**Kirkkoherranvirasto** puh. (02) 2775 440, fax (02) 2775 441 sähköposti: turku@ort.fi

avoinna ma, ti, to klo 10.00–13.00, ke klo 14.00–18.00, perjantaisin suljettu

Seurakuntasihtööri Nina Lasarov**Kirkkoherra Petri Ratilainen**, puh. (02) 2775 444, 041430 1285, kotipuh. (02) 244 2105, sähköposti: petri.ratilainen@ort.fi**Kanttori Pasi Torhamo**, puh. 239 3848, 040 835 8360, sähköposti: pasi.torhamo@ort.fi**Seurakuntalehtori Paula Ratilainen**, kotipuh. (02) 234 5058, 050 596 0514**Matkapapisto: Pastori Ion Durac**, kotipuh. (02) 438 4939, 040 5166 741, sähköposti: idurac@surfeu.fi**Kanttori Jouni Mäkelä**, kotipuh. (02) 250 0137*Turun seurakunta toivottaa kaikille valoisaa Kristuksen syntymäjuhlaa*

TURUN KIRKON KUORO

Johtaja kanttori Pasi Torhamo,
puh. 040 835 8360.
Lisätietoja saa kanttorilta.

LOIMAAN SEUDUN TIISTAI-SEURA

Sihteeri Liisa Nikula,
puh. (02) 762 7704.
Kokoonnutaan tiistaina 21.12.2004
klo 18 Liisa Nikulan luona, Suojaston-
tie 23 B5 Loimaan kirkonkylä, joulusa-
noman merkeissä.

RAISION TIISTAISEURA

Pj. Anneli Haapaniemi,
puh. 050 329 6618
Kokoukset:
- Keskiviikkona 15.12.04 klo 18
seurakunnan joulujuhla, Yliopistonka-

tu 19 B. Kyydityksistä ottakaa yhteys
puheenjohtajaan.

- Tiistaina 25.1.05 klo 13.00 vuosiko-
kous Eila Myllymäellä, Kirkkoväärtin-
kuja 7 D

RAUMAN TIISTAISEURA

Pj. Ulla Raula, puh. 044 364 817 tai
(02) 823 9735
sähköposti: ullaraula@suomi24.fi
siht. Maija Nuto, puh. 050 757 2528
sähköposti: maija.nuto@luukku.com
tied. Helena Virta, puh. 044 368 1207
tai (02) 868 1207
sähköposti: helena.virta@luukku.com
Kokoonnumme opintokerhona
Rauman Pyhän Nikolaoksen rukous-
huoneessa klo 18 joka toinen tiistai
18.1.2005 alkaen. Tutustumme kirkon
pyhiin ihmisiin ja kirkon pyhiin tapah-
tumiin. Samalla valmistamme virpovit-
soja sekä suunnitteleme yhteistä

opintomatkaa. Illan teema kerrotaan
ko. viikon UR:n ilmoituksessa.

SALON TIISTAISEURA

Pj. Olli Forssen, Kärkänkatu 11, 24130
Salo, puh. (02) 733 2504
vpj. Arvo Happonen, Salaistentie 10,
24240 Salo, puh (02) 731 1442
Vuoden 2005 puolella aloitamme
kokoukset Salon Pyhän Ristin
tsasounalla 11.1.2005 klo 18.00 ja
edelleen kolmen viikon välein siten,
että 1.2.2005 on toinen kokous ja
22.2.2005 vuosikokous, jossa myös
alamme suunnitella syksyn praasniek-
kaa (tsasouna 15 v. ja Tiistaiseura 40 v.).

Valamon Ystävät / Turun paikallisosasto

Pj. kirkkoherra Petri Ratilainen,
puh. 041 430 1285 →

TURUN SEURAKUNNALLISIA TILASTOTIETOJA 6.5.–29.11.2004

KASTETUT

Asikainen Salli Katariina
Forsberg Aleks Edward Nikolai
Helander Viveca Sofia Alexandra
Hägglund Max Lucas
Korhonen Niilo
Kronström Kolja Santeri
Laaksonen Venla Sofia Aleksandra
Lehtonen Milja Magdaleena
Luukkonen Aaro Ilmari
Länne Johannes Isak
Makkonen Miska Benjamin
Mäkelä Sanni Maria
Mäntymaa Emil
Nordling Max Mikael
Rantanen Aino Helena
Ruohomäki Rasmus Juhana
Sintonen Muusa Anniina
Torhamo Aleksandra
10 poikaa, 8 tyttöä, yhteensä 18

SEURAKUNTAAN MUUTTANEET

Abraahamjan Narine
Artamonova Anna Valerivna
Asikainen Joonas Juhana
Asikainen Tiia Aleksandra
Badinici Viorica
Bilova Oksana
Bloigu Risto Tapani
Blom Jaakko Johannes
Burtsov Rakel
Ghaly Sami Boushra
Ghaly Satu Johanna
Grigorkoff Ulf Henrik
Grotenfelt Pilvi Paulina
Haipus Heikki Juhani

Haltsonen Julia Matilda
Heikkilä Janne Kristian
Heliö Timo-Jaakko
Hietala Saara Sanni Alexandra
Hietala Tanja-Monica
Hänninen Malla Maria
Inkeroinen Kristina Liana
Ivanov-Pehkonen Yordan
Jahja Djamilia
Jeskanen Jenni Maarit
Kalinkin Aleksei
Kaukua Sami Jukka
Keiramo Tapio Ilmari
Kinnunen Jarkko Sakari
Kokkonen Elizabeth
Kokkonen Natalia
Koponen Riitta Sisko
Koskikallio Tanja Katariina
Koukkari Pilvi Elina Prisilla
Kuusela Christian Anttoni
Kuusela Irina
Kyyrö Jere Juhani
Lehto Kerttu Maria
Lindroos Helvi Heleena
Löfgren Jakob Sebastian
Mattchenkova Julia
Mattchenkova Liisa
Mattchenkova Natalia
Mattsson Sture Reinhold
Metso Anna-Mari
Metso Annika Karoliina
Mona Eugen-Florin
Myllyniemi Tiina Susanna
Mäkinen Salla-Mari
Männistö Leo Juhani
Pakkanen Tomi Petteri

Parviainen Juha Matti
Peltoinen Galina
Popov Vladislav
Pouli Anna
Pouli Theresa Sanna-Maria
Poulis Evangelos
Poulis Georgios
Puranen Vesa Johannes
Päiväpuro Paavo
Raespuro Aino-Johanna
Raespuro Elias Johan
Raespuro Jani Juhani
Rinne Elisabet Elli
Rinne Irina
Ruha Dimitri
Ruotsalainen-Shin Heljä Inkeri
Saari Maria Kristiina
Sassila Maria Katariina Päivikki
Sastamoinen Arina
Sastamoinen Natalia
Sastamoinen Renat Rudolf
Semenoja Ari-Pekka
Simola Anastasia
Simola Julia
Sinivuori Hilikka Hellevi
Sorto Matti
Soupios Anastasia
Suokas Leila Maria
Tarkiainen Reijo Olavi
Tenhunen Timo Pekka
Torosian Adrine
Torosian Anushig
Torosian Khanum
Torosian Mariamig
Torosian Mery Jacqueline
Torosian Muguch

Tuominen Ritva Annikki
Vaitinen Osmo Aimo
Viitanen Mark-Tamaz
Viitanen Meril
Virtanen Alisa
Virtanen Elena
Virtanen Marina
Virtanen Sofia Liza
Äikäs Tapio Kalevi
37 miestä, 58 naista, yhteensä 95

IKUINEN MUISTO

Andrejew Vladimir 78 v.
Gratseva Tamara 67 v.
Harakka Väinö 83 v.
Kaalimaa Sanni 92 v.
Kinnunen Paula 86 v.
Koskinen Helena 90 v.
Lähteranta Petr 82 v.
Misenko Vasili 94 v.
Mujunen Urho Daavid 54 v.
Olshin Reijo Antero 56 v.
Pösö Julia 72 v.
Ranta Helmi 78 v.
Toimi Outi 92 v.
Vornanen Kauko Vihtori 51 v.
7 miestä, 7 naista, yhteensä 14

SEURAKUNNASTA MUUTTANEET

21 miestä, 29 naista, yhteensä 50
VÄKILUVUN MUUTOS + 49

AVIOLIITTOON VIHITYT

Jeanette Helen Punnala ja Kari
Tapani Ojanen Rauman ort.
rukoushuoneella 4.9.2004

Vpj. rovasti Viktor Turhanen,
puh. (02) 432 9411
Siht. Maritta Koskinen, puh. 040 550 6348

Valamon Ystävien yleisöillat järjestetään joka kuukauden kolmas maanantai. Poikkeuksena kevätkaudella 2005 maaliskuun tilaisuus, joka järjestetään palmusunnuntaina liturgian jälkeen. Kunkin illan ohjelma alkaa klo 17.30 seurakuntasalissa kahvi- ja teetarjoilulla, jonka jälkeen on esitelmä, joka tarjoaa mahdollisuuden tutustua ortodoksisen kirkon perinteeseen ja hengelliseen elämään.

- Maanantai 17.1.2005 klo 17.30

Isä Adrian: Venäjän Karjalan kirkollinen elämä tänään

- Maanantai 21.2.2005 klo 17.30

Vuosikokous, jonka jälkeen esitelmätilaisuudessa vieraana **Jacob Sella**

Turun juutalaisesta seurakunnasta

- Sunnuntai 20.3.2005 liturgian jälkeen klo 12.30

Professori **Rene Gothóni:**

Athosvuoren luostarit

- Maanantai 18.4.2005 klo 17.30

Professori **Jouko Martikainen:**

Syyrian kirkko

- Maanantai 16.5.2005 kevätretki

Tilaisuudet ovat avoimia kaikille.

Tervetuloa mukaan!

ORTODOKSIPIIRI

Ortodoksiapiiri on tarkoitettu kaikille, jotka haluavat tutustua ortodoksisen kirkkoon, sen opetukseen ja jumalanpalveluksiin. Aiheita käsitellään alustuksin ja keskustellen.

Yhteyshenkilö, jolta saa lisätietoja: Mikko Ylinen, puh. (02) 230 9040, sähköposti: mikko.ylinen@utu.fi
Piiri kokoontuu seurakuntasalissa tai kerhohuoneessa seuraavasti: ma 31.1. klo 18.00 ja ma 7.3. klo 18.00.

KONSERTTI SALOSSA

30.1.2005 KLO 18.00

Turun kirkon kuoro esittää suomalaisen säveltäjien tekemää ortodoksista kirkkomusiikkia. Konsertti pidetään Salo-Uskelan kirkossa (evl.). Kuoroa johtaa kanttori Pasi Torhamo. Vapaa pääsy. Käsiohjelma 5 €.

TERVETULOA!

HUOMIO !!!

Jos olet yli 8-vuotias ja mietit, mitä kivaa voisit tehdä sunnuntaisin klo 14-15:n välisenä aikana, niin tervetuloa kuuroon! Saat tutustua klassiseen ja hengelliseen musiikkiin, ja koet ihania yhteislaulun hetkiä!

Lisätietoa: Kristina,
puh. 044 550 9752.

Jatkoa sivulta 15

Palkealan...

tu rukoushuone Vakkilan kylässä, noin kymmenen kilometrin päässä kirkolta. Tämän rukoushuoneen irtaimistoa täydennettiin vuonna 1929 Petäjärven hovin rukoushuoneen esineistöllä. Muita rukoushuoneita ei seurakunnan käytössä ollutkaan.

Konevitsan luostari Laatokan saarella ja Lintulan luostari Karjalan kannaksella olivat lähellä seurakuntalaisia. Seurakuntaan kuuluivat Raudun, Metsäpirtin, Sakkolan ja Vuoksenrannan kunnissa asuvat ortodoksit. Naapuriseurakuntina toimivat Terijoen, Kyyrölän ja Käkisalmen ortodoksiset seurakunnat. Palkealan seurakunnan alueella asui ortodokseja eniten Palkealan, Riikolan, Joussein, Palonien, Vaskelan, Vakkilan, Sunikkalan, Keripadan ja Sirkeinsaaren kylissä.

Sota hajotti seurakunnan

Talvisodan syyttyä Palkealan seurakuntalaiset siirrettiin eri puolille Suomea. Kylän asukkaiden sijoituspaikka oli Kangasniemi, ja Raudun koko väestö hajotettiin Mikkelin läänin alueelle. Sakkolan kunnan väestön siirtokunnat olivat Tampere ja varsinkin Lempäälä, Vesilahti, Nokia ja Urjala. Laatokan rantakunnan Metsäpirtin, kalastusta harjoittavien kylien asukkaat halusivat mieluummin siirtyä rannikolle. Saaroisten kalastajakylän asujaimiston sijoituspaikaksi oli valittu Kristiinankaupunki. Palonimen kyläläisille ilmoitettiin määränpääksi Jalasjärvi ja Vaskelan kyläläisille Kurikka.

Seurakunta siirtyi muistojen joukkoon

Paavo Rajamon 20 vuotta Raudussa kestänyt työ seurakunnan esipaime-

Kirjastomme ottaa vastaan kirjalahjoituksia

TURUN KIRKKO AVOINNA

**7.-22.12.2004,
klo 10.00-15.00**

na, tukipylyväänä ja kirkollisten toimitusten hoitajana kävi syntyneissä poikkeusoloissa vaikeaksi. Yli tuhat jäsenen seurakunnassa oli pitkien välimatkojen vuoksi hankala järjestää toimintaa ja hoitaa tehtäviä. Seurakunta siirtyi lakkauttamisen kautta muistojen joukkoon vuonna 1949.

Kiveen hakattu muisto

Kotoisen hautausmaan jääminen rajan taakse oli monelle vainajan omalle ankara isku. Rautulaisten pitjäseuralaiset ovat kuitenkin nykyoloissa kyenneet hiukan huolehtimaan Palkealan hautausmaan ja seurakuntakeskuksen rippeiden säilymisestä jälkipolville.

Kirkon raunioille on pystytetty kirkosta kertova muistokivipaasi. Viime syksynä kävi kuuden miehen ryhmä kaatamassa puut ja siistimässä ryteiköksi kasvaneen kirkkopihan sekä hautausmaan tienpuolisen reunaosan. Paikallinen hallintovalta on suhtautunut myötämielisesti asiaan, ja Mikkelin maakunta-arkistosta on saatu Palkealan seurakunnan asiapapereita ja rakennusten piirustuksia.

Uusi kirkko Raudussa

Rautu on saanut viime vuosina rakennetun uuden ortodoksisen kirkkorakennuksen. Kirkko on vanhan karjalaisvenäläisen puukirkkotyylin mestarillinen luomus, joka samalla osoittaa venäläisten halun tuoda esiin kansassaan tukahdutettunakin eläneen kristillisyyden. □

Kirjoittaja **Ahti Hänninen** on Palkealan kylästä, kotipihaltaan kesäkuussa 1944 sodan melskeessä isoisänsä hevostarille nostettu. Asettunut nykyisin isoisänsä tultuaan asumaan Uuteenkaupunkiin ja kuuluu heikkona jäsenenä Turun ortodoksisen seurakuntaan.

Turun tiistaiseura

Pj. **Ion Durac**,

puh. (02) 438 4939, 040 516 6741

sähköposti: ion.durac@dnainternet.net

Vpj. **Helvi Määttä**, puh. (02) 238 1666

Siht. **Birgitta Söderman**, puh. (02) 235 3267

Tiistaiseurailat alkavat 11.1.2005 klo 17.30

kahden viikon välein.

Turun tiistaiseuran 75-vuotisjuhla 23.1.200

alkaa juhlatilurgialla klo 10.

Tervetuloa!

Turun tiistaiseuralle

Sydämellinen kiitos ystävällisestä muistamisesta
merkkipäivänämme.

Aune Forsbacka, Viivi Lehtoranta

Turun seurakunnan valtuutetut

Vuosiksi 2005-2007 Turussa valittiin neljätoista
valtuuston jäsentä (suluissa saadut äänimäärät):

Hokkinen Maria (62)
Koskinen Maritta (55)
Lasarov Kiira (49)
Nordanberg Leena (49)
Moussa Maher (48)
Länne Marianna (47)
Oksman Jorma (46)
Pirkkanen Riika (45)
Terho Risto (44)
Lahtinen Harri (42)
Lehtinen Leena (42)
Miikkola Mikael (41)
Lajunen Ulla-Maija (39)
Maunila Anna-Leena (39)

Varalle valittiin:

Turhanen Victor (34)
Räsänen Liisa (33)
Forssén Olli (31)
Leino Leena (28)
Ahlfors Rami (20)

Jatkoa sivulta 17

Ortodoksiurheilijana...

niin tärkeitä kuin esimerkiksi laulajat.

Mitä voit sanoa ortodoksina omasta hengellisestä elämästäsi?

- Olen iloinen siitä, että voin osallistua jumalanpalveluksiin silloin, kun emme ole matkalla pelien takia. Vaikka olen kaukana Romaniasta, voin harrastaa omaa uskontoani. Osallistun Rauhalla, Tampereella ja Porissa jumalanpalveluksiin suomen kielillä, ja vaikka en puhu hyvin suomen kieltä, minä ymmärrän aika paljon, kun tiedän, mitä romaniaksi sanotaan. Olin tosi iloinen, kun osallistuin ensimmäisen kerran romaniankieliseen jumalanpalvelukseen. Olen myös iloinen että isä Ion Durac on täällä Suomessa, ja romanialaiset saavat kuulla omalla kielellään Jumalan sanaa. Vaikka minä olen aktiivisesti käynyt kirkossa Suomessa, voin sanoa, että henkilökohtaisesti jumalanpalvelus omalla kielellä on aina erilainen.

Mitä yhteistä voit sanoa Porista

ja ortodoksisesta uskosta?

- Vuonna 2002, kun sopimus Jazzin kanssa loppui ja jouduin lähtemään Porista, olin pahoillani erityisesti sen takia, että uusi kirkko oli melkein valmis. Lähdin Tampereelle, mutta taas vuonna 2004 tulin takaisin Poriin, ja aina kun on mahdollista, käyn uudessa ja kauniissa kirkossa. Yksi syy siihen, että haluan jäädä Poriin, on Porin kirkko.

Mitä voit sanoa suomalaisista ja suomen kielestä?

- Puhutaan, että suomalaiset ovat kylmiä, mutta minusta suomalaiset ovat ystävällisiä. Suomen kieli ei ole helppo kieli, mutta ei sen vaikeampikaan kuin muut kielet.

Miten sinut on vastaanotettu niissä jalkapalloseuroissa, joissa olet pelannut?

- Joka paikassa vastaanotto on ollut hyvää, ja joka paikassa olen viihtynyt hyvin. Sen takia toivon, että voisoin pelata monta vuotta Suomessa ja asuakin täällä, sillä minä voin hyvin sanoa, että olen täällä kuin kotonani.

Isä **Ion Durac**, matkapappi

Ensimmäinen ilta

*Pimeydessä loistaa valkeus,
paimenet, tietäjät, pyhiinvaeltajat
lähtevät Betlehemiin.*

*Luolassa, eläintensuojassa, heinillä
nukkuu Lapsi. Kodeissa luetaan
joulu-evankeliumi, sama valo
kuin ensimmäisenä iltana
kutsuu luokseen.*

P. V.

Käytännön ekumeniaa Tarvasjoella

Teksti ja kuva: **Ulla-Maija Lajunen**

Jos ole kulkenut Turun suunnasta kohti Hämettä vanhaa Härkätietä pitkin, olet Tarvasjoen kirkonkylän ohitettuasi voinut havaita tien oikealla puolella uimahallia vastapäätä pienehkön aidatun alueen, jonka keskellä kohoaa puinen, valkoiseksi maalattu ns. venäläinen risti. Alueella, jonka koko on noin 10 x 25 metriä, kasvaa korkeita, vanhoja puita, ja sammal on levinnyt kasvuston pohjalle. Paikka on venäläinen sotilashautausmaa, jonka multiin haudattiin noin 150 vuotta sitten käydyin Krimin sodan aikana Tarvasjoella erilaisiin kulkutauteihin menehtyneet venäläiset sotilaat. Hautausmaan omistaa Tarvasjoen luterilainen seurakunta.

Kuluneen kesän alkupuoliskolla ystävänä, Tarvasjoen vs. kirkkoherra **Outi Niiniaho** kertoi seurakunnan päätöksestä kunnostaa venäläinen sotilashautausmaa kesän aikana. Hän myös tiedusteli, voisinko antaa neuvvoja uuden puuristin hankkimisessa, jotta ristin mittasuhteet ja muut seikat olisivat ortodoksisen perinteen mukaisia. Käännyin asiassa oman paimeneni, isä Petri Ratilaisen puoleen. Keskustelumme tuloksena syntyi idea, että pyydämme hyvästä kirvesmiestaidostaan tunnettua diakoniamme **Jari Ananinia** valmistamaan ristin. Näin tapahtuikin. Risti valmistui nopeasti, ja saatoimme hyvillä mielin luovuttaa ristin maahan upottettavine metallilustoineen Tarvasjoelle pystytettäväksi.

Kesän kuluessa hautausmaan kunnostus tuli valmiiksi. Tarvasjoen seurakunnan luottamushenkilöt suorittivat lähes kaiken talkootyönä. Eriytyshuomion ja kiitokset ansaitsee seppä **Martti Heikkilä**. Hänen työstämänsä aita vinoristipylväineen viestittää takojansa taitavuutta.

Muistojuhla

Sunnuntaina syyskuun 5. päivänä vietettiin Tarvasjoen evankelisluterilaisen ja Turun ortodoksisen seurakunnan yhdessä järjestämää venäläisen sotilashautausmaan ja Krimin sodan 150-vuotismuistojuhlaa. Isä Petri toi-

Tarvasjoen vs. kirkkoherra Outi Niiniaho ja isä Petri iloitsevat sotilashautausmaan kunnostustyön tuloksista.

mitti hautausmaalla vainajien muistopalveluksen.

- Vaikka kenelläkään ei enää olisi varsinaisia siteitä hautausmaalla lepääviin, esirukoukset ovat silti paikallaan, tähdensi isä Petri.

Seurakuntatalolla jatkuneeseen juhlaan toi ansiokkaan tietopakettinsa tutkija **Nina Lempa**. Puheessaan hän kertoi, että 1850-luvulta on säilynyt Tarvasjoen silloisen saarnaajan **Adolf Lindmanin** päiväkirja. Päiväkirjassaan Lindman kertoo tapahtumista 1850-luvulta, jolloin Tarvasjoellakin koettiin Itämaisen sodan (tai Krimin eli Oolannin sodan 1854 - 1856) vaikutuksia.

Sodan aikana Tarvasjoelle eli silloiseen Euran saarnahuonekuntaan sijoitettiin venäläisiä sotilaita vartioimaan muonavarastoja. Heinäkuussa vuonna 1855 kulkutaudit alkoivat ilmaantua paikkakunnalle, ja joulukuussa perustettiin venäläinen sotilassairaala. Siellä annettu hoito oli huonoa, ja kuolleisuus näin ollen suurta.

Helmikuussa vuonna 1856 Euran seurakunta osti maa-alueen venäläistä sotilashautausmaata varten. Jo maaliskuussa hautausmaa oli niin täynnä ruumiita, että sinne oli kiireesti ajet-

tava lisää santaa. Kesäkuun alussa vuonna 1856 venäläisjoukot lähtivät pois paikkakunnalta, ja näin hautausmaan käyttöaika jäi sangen lyhyeksi.

-Tänä vuonna, kertoi tutkija Nina Lempa, Tarvasjoen seurakunta pyysi muutamilta tahoilta suunnitelmia hautausmaan kunnostamiseksi. Todettiin kuitenkin, ettei ole mitään syytä (eikä myöskään taloudellisia mahdollisuuksia) tehdä venäläiselle hautausmaalle mitään huomattavia muutoksia. Aluetta voidaan pitää jopa muinaismuistolain alaisena kiinteänä muinaismuistona, joka tulee säilyttää muuttumattomana, yksinkertaisesti ja siististi hoidettuna.

Kirkkoherra Outi Niiniaho sanoi iloitsevansa erityisesti muistojuhlan ekumeenisuudesta.

- Ei tämä koko maailmaa ajatellen ehkä ole mikään kovin ihmeellinen tapahtuma, mutta on hienoa, että juuri tällaisellakin ruohonjuuritason tapahtumalla voidaan auttaa kristittyjä kohti ykseyttä.

- Venäläinen sotilashautausmaa on nyt jälleen kunnostettu, ja Tarvasjoen kunnan hautausmaan laidalle pystyttämä informaatiotaulu kertoo hautausmaan tarinaa. □

Sydämen unohdettu ääni

Jumalan toimii aina rakkauden hengessä ja rakkaudesta käsin. Onhan itse Pyhän Kolminaisuuden salaisuuden ytimenä rakkaus, joka on valmis antamaan ja jakamaan kaikkensa. Rakkaudesta Jumala keran loi maailman, ja rakkaudesta ihmistä ja koko maailmaa kohtaan hän halusi tulla ihmiseksi, tulla yhdeksi rakkautensa kohteen kanssa. *“Hän tuli köyhäksi, jotta hän voisi tehdä meidät rikkaiksi...”* Rakkaus ei useinkaan toimi minkään älyyn rajoittuvan logiikan mukaan, vaan sillä on aivan oma “logiikkansa” – nimittäin, sydämen logiikka, jonka me olemme älyn merkitystä yksipuolisesti korostaessamme unohtaneet. Nykyajan ihmisellä saattaa kyllä olla “suuret aivot”, mutta usein hänen sydämensä saattaa olla pelottavan pieni, koska sitä ei ole pyritty kehittämään samalla tavoin kuin “aivoja”. Ja kuitenkin, elämän syvimpien asioiden ja kysymysten edessä järki ei pysty antamaan niihin mitään todellisia vastauksia. Kristittyinä meidän tulisi enemmän pyrkiä kohtaamaan elämän mysteeri sydämellämme, sillä tavoin kuin suurenmoisen lastenkirjan Pikku Prinssin kirjoittaja osuvasti sanoo: *“Ainoastaan sydämellä näkee oikein!”*

Meidän on jälleen opittava “näkemään sydämellämme” niin kuin meidän Vapahtajammekin teki. Meidän tulisi oppia jälleen kuuntelemaan sydämemme ääntä... ja luotettava siihen enemmän kuin pelkkään järkeemme. Tässä mielessä haluaisin tänä Kristuksen syntymäjuhlanä jakaa kanssanne erään vanhan ystäväni mieltämän sydämen unohdetun äänen kuuntelemisesta omassa elämässämme.

”Oli aika, jolloin elin tyynen rau-

hallista elämää. Tunsin oikein. Liikuin oikein. Kuuntelin sydämeni ääntä. Näin elämän täyteen sydämeni silmillä ja tunsin olevani vapaa ja onnellinen.

”Sitten tuli aika, jolloin minun oli mentävä kouluun. Tuona päivänä minä itkin. Sydämeni tiesi, että minä unohtaisin sydämeni äänen ja tavan tarkastella asioita sydäimestä käsin. Minun olisi opitettava viisaiden ihmisten sanoja ja näkemyksiä. Minä oppisin käyttämään sanoja vallan välikappaleena.

”Aloin opiskella jatkuvasti. Uni saapui sydämeeni ja minä unhoitin, unhoitin sydämeni äänen. Opin kaiken sen, mitä minulle opetettiin, ja minusta tuli viisas. Sain valtaa ja menestystä, ja niin koko elämäni keskittyi siitä lähtien menestyksen ympärille.

”Sitten tuskasta tuli opettajani. Kun en enää tuntenut mitään, kipu herätti minut. Tuska otti minua kädestä kiinni ja johdatti minut sydämeni ovelelle, joka oli ollut suljettu. Minä kerroin tuskalle, että minä en ole mikään viisas ihminen enkä rakastanut valtaa. Kerroin tuskalle, että minä en ollut mikään menestyvä ihminen. Tuska otti minut vielä läheisempään sy-leilyynsä, ja silloin naamio putosi sen kasvoilta ja minä näin sen todelliset kasvot – rakkauden kasvot!

”Rakkaus hämmensi sydäntäni, ja suljetun portin takaa kuulin sydämeni äänen. Rakkaus kosketti ruumistani ja tiesin, että pystyisin jälleen liikumaan ja tuntemaan. Rakkaus kosketti päätäni ja tiesin, etten todellisudessa tietänyt yhtään mitään!

Isä **Markus Aroma**

LASTEN TALVILEIRI 8.-9.1.2005 Loimalahdessa (la-su)

Hämeenlinnan alueella perinteinen hyväksi havaittu lasten talvileiri pidetään heti loppiaisien jälkeen 8.-9.1.2005 ev.lut. seurakunnan tiloissa Loimalahdessa. Leiri alkaa lauantaina klo 10 ja päättyy sunnuntaina klo 14. Leirimaksu on 25€ /lapsi, sisaralennuksella 20€ /lapsi.

Kaikki Analogi-seurakuntien kouluikäiset alle 12-vuotiaat reippaat lapset: *Tulkaa mukaan viettämään mukava viikonloppu!* Leirin aikana leikkien ja laulujen lisäksi käydään myös hiljentymässä kirkossa ja opitaan uusia asioita. Tulkaa tapaamaan vanhoja tuttuja ja tutustumaan uusiin!

Ilmoittautukaa **30.12.2004 mennessä**

Leena Honkamäelle

p. (03) 618 4254 / 040 707 6715 tai sähköpostitse

leena.honkamaki@hotmail.com

Matti Alangon katu 11
13130 Hämeenlinna

PYHÄKÖT:

Toimittajia: Papisto: Markku Aroma, Gaius Sahlberg ja Mikael Sundkvist **Kanttorit:** Leena Honkamäki, Jenni Sundkvist ja Jaakko Olkinuora

Hämeenlinnan kirkko

Pyhän Aleksanteri Nevskin ja Pyhän Johannes Krysostomoksen muistolle
Erottajakatu 2

Ahveniston kirkko

vanhalla hautausmaalla (Keskussairaala vastapäätä) Pyhän Johannes Kastajan mestauksen muistolle
Isännöitsijä: Yrjö Usvasalo Puh. (03) 671 6240

JUMALANPALVELUKSET

JOULUKUU

la 11.12. klo 17 vigilia
su 12.12. klo 10 liturgia
la 18.12. klo 17 vigilia
su 19.12. klo 10 liturgia, pyhien isien sunnuntai
pe 24.12. klo 15 ehtoopalvelus ja liturgia
la 25.12. klo 9 aamupalvelus ja liturgia, Herramme Jeesuksen Kristuksen syntymä
pe 31.12. klo 22 ehtoopalvelus ja liturgia, Herran ympärileikkaus, Pyhä Basileios Suuri

TAMMIKUU

la 1.1. klo 17 vigilia
su 2.1. klo 10 liturgia
ke 5.1. klo 18 juhlavigilia
to 6.1. klo 9.30 liturgia ja suuri vedenpyhitys, teofania, Jumalan ilmestyminen, Herran kaste (loppiainen)
la 8.1. klo 17 vigilia
su 9.1. klo 10 liturgia
la 15.1. klo 17 vigilia
su 16.1. klo 10 liturgia, publikaanin ja fariseuksen sunnuntai
la 22.1. klo 17 vigilia
su 23.1. klo 10 liturgia, tuhlaajapojan sunnuntai

la 29.1. klo 16.30 panihida, vainajien muistelupäivä, sielujen

lauantai

la 29.1. klo 17 vigilia
su 30.1. klo 10 liturgia (sm-sl), tuomiosunnuntai

HELMIKUU

ti 1.2. klo 18 juhlavigilia
ke 2.2. klo 10 liturgia, Herran temppeliin tuominen
la 5.2. klo 17 vigilia
su 6.2. klo 10 liturgia, sovintosunnuntai
su 6.2. klo 18 paastoon laskeutumisen ehtoopalvelus
ma 7.2. klo 18 suuri katumuskanoni
ti 8.2. klo 18 suuri katumuskanoni
ke 9.2. klo 18 ennen pyhitettyjen lahjain liturgia (EPL)
to 10.2. klo 18 suuri katumuskanoni
la 12.2. klo 17 vigilia
su 13.2. klo 10 liturgia, ortodoksisuuden sunnuntai
ke 16.2. klo 18 paastoliturgia (EPL)
la 19.2. klo 17 vigilia
su 20.2. klo 10 liturgia, Pyhän Grigorios Palamaksen sunnuntai
ke 23.2. klo 18 paastoliturgia (EPL)
la 26.2. klo 16.30 panihida, vainajien muistelupäivä
la 26.2. klo 17 vigilia

su 27.2. klo 10 liturgia (sm-sl), ristinkumartamisen sunnuntai

MUUALLA SEURAKUNNASSA

Forssa

Ev.lut seurakuntatalo
Kartanonkatu 16

su 9.1. klo 10 liturgia
su 13.3. klo 10 liturgia
su 17.4. klo 10 liturgia

Loppi

Kappeli
su 16.1. klo 10 liturgia
su 3.4. klo 10 liturgia

Somero

Ev.lut seurakuntakeskus
su 29.5. klo 10 liturgia, ateria talkoot ja panihida ristillä

Toijala

Ev.lut seurakuntatalo
Sontulantie 1
su 19.12. klo 10 liturgia
su 24.4. klo 10 liturgia

Kirkkoherranvirasto avoinna ti, ke, pe klo 9.30–12, puh. (03) 616 5228, fax (03) 616 5248, sähköposti: hameenlinna@ort.fi

Kirkkoherra: Markku Aroma puh. (03) 616 5229 (virkahuone), (03) 612 7166 (koti) sähköposti: maukku@hotmail.com

Kanttori: Leena Honkamäki puh. (03) 618 4254, 040 707 6715, sähköposti: leena.honkamaki@hotmail.com

Muu papisto: pastori Kai Sahlberg puh. (019) 733 911, 0400 107 232

pastori Mikael Sundkvist, puh. (03) 684 6050, 050 350 9356, sähköposti: mikael.sundkvist@joensuu.fi

Kanslisti: Hellevi von Essen

Palveluksia myös Lopella

Hämeenlinnan seurakunta aloittaa palvelukset Lopella, jossa toimitetaan kevään aikana kaksi liturgiaa. Liturgia-palvelukset pidetään Lopen kappelikirkossa sunnuntaina 16.1. ja 3.4. klo 10. Palvelukset toimittaa isä Gaius ja kanttorina toimii Jaakko Olkinuora.

Lopella järjestetään myös kotipalveluksia Riihimäen

Ortodoksiapiirin toimesta. Seuraava piirin ehtoopalvelus on tiistaina 11.1. Huitin tilalla Pilpalassa blini-illan merkeissä. Ajo-ohjeita saa Mikko Oeschilta, puh. 0500 483 381.

Hämeenlinnan kirkon palveluksiin voi tiedustella kyytejä Mikko Junekselta Launosista, puh. 0400 720 896.

DIAKONIASEURA

Pj. isä Gaius Sahlberg, puh. (019) 733 911 / 0400 107 232

Diakoniaseura kokoontuu seuraavasti:

to 6.1. loppiaisen kirkkokahvit
to 27.1. klo 18 iltakerho
to 24.2. klo 18 iltakerho
su 27.2. kirkkokahvit ja diakoniaseuran vuosikokous (alkaa klo 12.30)
to 17.3. klo 18 iltakerho
su 10.4. kirkkokahvit – vanhus-ten kirkkopyhä
to 21.4. klo 18 iltakerho
to 12.5. klo 18 ehtoopalvelus Ahveniston kirkossa, jonka jälkeen iltapala seurakuntasalissa
su 29.5. kirkkokahvit

IKONIPIIRI

Op. Pasi-Mikael Huovinen, puh. 041 576 6143.

Piiri kokoontuu seurakuntasalissa perjantai-iltoina: I ryhmä klo 15-18 ja II ryhmä klo 18-21
Kevätkaudella seuraavasti: 21.1., 28.1., 4.2., 18.2., 4.3., 18.3., 1.4., 15.4. ja 29.4.
Lukukausimaksu 30 €.

KIRKKOKUORO

Leena Honkamäki, puh. (03) 6184 254 / 040 707 6715

Mikäli kirkkolaulu kiinnostaa, niin ota yhteyttä kanttoriin. Uudet laulajat ovat aina tervetulleita!

Harjoitukset pidetään keskiviikkoisin klo 17-19 seurakuntasalissa. Joulukuun viimeiset harjoitukset ovat 22.12.2004. Tammikuussa harjoituskausi aloitetaan 12.1.2005. Paastoai-kaan siirryttäessä helmikuussa harjoituspäivä muuttuu maanantai-iltaan. Mikäli tulee muutoksia, niin niistä ilmoitetaan perjantain Hämeen Sanomissa seurakuntapalstalla. Voit katsoa muutokset myös netistä.

KYYRÖLÄLAISTEN KERHO

Pj. Antonina Sosunov-Perälä, puh. (03) 612 5850 / 040 721 8436

Kyyröläläisten kerhon kevätkauden toimintaa:

Risteily Tallinaan 6.-7.1.2005 (to-pe)

Lähtö Hämeenlinnasta bussilla satamaan ja Romantika-laivalla Tallinaan, jossa aamulla mahdollisuus nousta maihin. Hinta 29 + /B-lk tai 59 + /A-lk. Lähde matkaan ja ota ystäväsikin mukaan! Tiedustelut ja ilmoittautumiset Antoninalle 20.12. mennessä, puh. (03) 612 5850 tai 040 721 8436.

- 30.1.2005 retki Helsinkiin (su) Retken aikana mahdollisuus osallistua

jumalanpalvelukseen Pyhän Kolminaisuuden kirkossa, Uspenskin katedraalissa tai Suurkirkossa. Palvelusten jälkeen on mahdollisuus osallistua kahvitilaisuuteen seurakuntasalilla, os. Unioninkatu 39 (käynti sisäpihalta). Kyyröläläisten kerho hoitaa kahvitarjoilun. Matkaan voi osallistua kaikki halukkaat.

- 13.2.2005 laskiainen (su) Kyyröläkerhon perinteinen blinitarjoilu seurakuntakodilla klo 12 alkaen.

- Kevätkokous maaliskuussa - 20.3.2005 palmusunnuntai: tattikeittoa tarjolla seurakuntakodilla klo 12 alkaen.

- 30.4.-1.5. Hautausmaa-alueiden siivoustalkoot Kyyrölässä ja Kangaspellolla

- 6.-7.5. Ahveniston kirkon ympäristön siivoustalkoot

SINÄPINSIEMENKERHO

Ohjaajat: Britta Hellenurm, puh. 050 577 0135 ja Karmen Hellenurm, puh. 050 512 1365.

Kerho kokoontuu parittoman viikon sunnuntaina liturgian aikana klo 9.50-11 lasten kerhuhuoneessa, kirkon takana alakerrassa. Kerhopäivät: 15.12., 19.12., 9.1., 23.1., 6.2., 20.2., 6.3., 20.3., 3.4., 17.4., 15.5. ja 29.5.

HÄMEENLINNAN SEURAKUNNAN PERHEUTISIA

Kastetut (4)

Diana Maria Siirak
Tuuli Maike Melina Heinonen
Kasper Thomas Konkola
Anni Ilona Inkilä

Tuonilmaisiiin siirtynneet (6)

Vilho Lossi
Glafira Komkoff
Klaudia Vatjunen
Maria Rinneaho
Pauli Aulis Jäske
Öykkönen Anna

Avoliittoon vihityt (6)

Teppo-Petteri Vartiamäki ja Kirsi-Maarit Ketola
Lasse Oskari Kesäjärvi ja Anu Tuulia Karjalainen
Tuomo Kullervo Inkilä ja Hanna Paikkala
Janne Petteri Salonoja ja Mirva Ursula Rantanen
Jenni Elviira Salo ja Juha Salomon Salomaa
Juhani Rounala ja Pilvi Pauliina Jäntti

Tervetuloa seurakuntaan (38)

Sanna Katariina Salonen
Heli Eeva Tuulikki Lomu
Aulis Lomu
Henna Susanna Järveläinen
Jussi Matias Koverola
Marianne Jonna Mölsä
Antero Kopiloff
Toni Kristian Engelberg
Jani Seppo Juhani Salonen
Heidi Kristina Engelberg
Tommi Markus Engelberg
Katja Maarit Jestoi
Annele-Kristiina Antonius-Klemola
Senni Elli Maria Klemola
Antero Leo Kalevi Klemola
Niko Kalervo Väisänen
Kaija Marjatta Mäkilä
Kaika-Tuuli Karoliina Mäkilä
Marina Belik
Vladimir Belik

Maria Markaki

Konstantinos Kaarlo Purhonen
Aino Riikka Kristiina Liljenbäck
Mikko Jaakko Antero Viljanen
Voitto Jaakko Antero Viljanen
Mikko Johannes Junes
Merja Hannele Lindlöf
Katja-Marika Nappari
Helena Raili Koivusalo
Katariina Karjalainen
Anna Toivonen
Nina Johanna Melasalmi
Mari Johanna Louhos
Maria Nurmi
Hiikka Irmeli Happonen
Aleksi Nuojanoski
Joonas Mikael Lehto
Anne Kaarina Lehto

OMPELUSEURA

Ohjaajat: Anneli Ahtola (03) 612 1369
ja Riitta Rumbin (03) 617 1041

Tule mukaan valmistamaan kirkko-
tekstiilejä - analogipeitteiden valmis-
tus alkanut. Ompeluseura kokoontuu
kuukauden viimeisenä maanantaina
klo 15 alkaen seurakuntasalissa
seuraavasti:
31.1., 28.2., 25.4. ja 30.5.

ORTODOKSIPIIRI

isä Markus

Kirkkoon liittyneille ja siihen liittyville
tarkoitettu valistusilta. Kokoontuu
kirkkoherran työhuoneessa / seura-
kuntasalissa seuraavasti:
ke 19.1. klo 18.30
ke 2.2. klo 18.30
ti 15.2. klo 18.30 (suuressa paastossa
joka toinen tiistai)
ti 1.3. klo 18.30
ke 6.4. klo 18.30
ke 20.4. klo 18.30
ke 4.5. klo 18.30
ke 18.5. klo 18.30

MIESTENKERHO

Vetäjä: Jouni Korhonen
(03) 617 8877 / 050 345 3136

Miesten toimintapiiri kaipaa rehtiä
miesväkeä riveihin. Kerho kokoontuu
pääsääntöisesti kuukauden viimeise-
nä sunnuntaina seurakuntasalissa tai
jossain muualla sovitussa kohteessa.
Kevätkauden kokoontumiset:
- **su 2.1. klo 15** kuuntelemme alus-
tuksen *kirkkokunnan keskittämistyö-
ryhmän loppuraportista* ja keskuste-
lemme sen pohjalta
- **pe 28.1. klo 18** opettelemme
itämaista ruoanlaittoa ja ruoanlaitto-
menetelmiä ja lopuksi nautimme
maukkaan aterian yhdessä
- **su 27.2. klo 15** isä Markus alustaa
ortodoksisesta paastoperinteestä
- **su 3.4. klo 15** kaikille avoin yleisö-
luento: Kari M. Ranttilä luennoi *Psalmi-
en uudesta käännöksestä*, keskustelua
ja kahvit
- **pe 27.5. klo 18** kevätkauden päätös
Jounin luona Rengossa (Pyntiöntie
194). Alustus, savusauna ja kevyt iltat-
ateria.

TIISTAISEURA

Pj. Olga Hietanen, puh. (03) 637 1290 /
050 338 5005

Seura kokoontuu ensi vuodesta alkaen
joka kolmas tiistai pääsääntöisesti
seurakuntasalissa seuraavasti:
ti 11.1. klo 17 isä Markus
ti 1.2. klo 17 Sanna Salonen - uskon-
nonopetuksesta
su 13.2. kirkkokahvit
ti 22.2. klo 17 tiistaiseuran vuosikoko-
us – isä Markus
ti 15.3. klo 17 isä Mikael – suuren
viikon raamatun tekstit
ti 5.4. klo 17 Leena Honkamäki -
levyraati
26.4. klo 17 Elma Jokinen ja Anneli

Ahtola - talkoolaistyöstä luostarissa
17.5. klo 17 Anneli Ahtola ja Aili
Tamminen - venyttely- ja rentoutu-
mistuokio

**VENÄJÄNKIELINEN
ORTODOKSIPIIRI**

Op. Viktor Maksimovski, 050 461 7381,
sähköposti:
maksimovskiy@hotmail.com

Piiri kokoontuu kerran kuussa liturgi-
an jälkeen seurakuntasalissa tai
kirkkoherranhuoneessa. Käydään läpi
ortodoksisen kirkon oppia, perinnettä
ja Raamattua. Kevään kokoontumiset
liturgian jälkeen n. klo 12: 30.1.,
27.2., 24.4. ja 29.5.

**Jatkojatkis
Hauholla**

Tämän vuoden jatko-
jatkis pidettiin Viittaki-
ven opistolla Hauholla.
Leirille osallistui 35
nuorta, joita kaitsi isä
Heikki (Honkamäki).
Hämeelinnasta oli 6,
Tampereelta 17 ja Tu-
rusta 12 nuorta.

Vähäinen osallis-
tujamäärä ei kuiten-
kaan menoa haitannut. Rohkeimmat uskaltai-
tuivat jopa avantouintiin. Hämeenlinnalainen
Petja Narmala videoi viime kesän kriparin, ja
nyt kaikki saivat kokea uudelleen kesän huip-
puhetkiä. Hengellistä puolta unohtamatta lei-
riläiset osallistuivat myös jumalanpalveluksiin
(kuvassa hetkiä leirin päätösliturgiasta Hä-
meenlinnan kirkossa).

Kokonaisuudessaan leiri oli onnistunut:
kaikilla oli hauskaa ja ruoka oli hyvää. Seuraa-
vaa tapaamista jo odotellaan. Kiitos kaikille
osanottajille, pysyäkää aktiivisina!

Leena Honkamäki

Hämeenlinnan kirkko sai uuden lattian.

UUDET VALTUUTETUT

Hämeenlinnan seurakunnan val-
tuuston vaalit pidettiin 7.11.2004.
Kaudelle 2005-2007 valituiksi
tulivat seuraavat henkilöt:

1. Olanto-Pirhonen Kirsti
2. Ahtola Olli
3. Sosunov-Perälä Antonina
4. Korhonen Jouni
5. Hellenurm Brita
6. Shepherd Silja
7. Männistö Jussi
8. Usvasalo Pekka
9. Pitkänen Jari
10. Halme Heikki
11. Ranttilä Riitta
12. Laine Kaisa

Varamiehiksi: Lukin Eero ja
Nevalainen Aulikki

Pyhän Johannes Krysostomoksen joulu-aarna

Suomennos *isä Markus*

Merkillinen ja todella hämmästyttävä salaisuus kätkeytyy tämänkertaiseen juhlanviettoon. Kuulen miten paimenten laulu kohoaa autioilta kedoilta kohti taivasta ja yhtyy enkelikuorojen veisuun.

Enkelit ja ylienkelit, kerubit ja serafit riemullisin veisuin ylistävät Jumalaa, ja pyhä ilo valtaa heidät tänä päivänä, jona Jumala tulee yhdeksi ihmisten kanssa. Oi kaitselmuksen korkeutta, oi sanomatonta hyvyyttä!

Jumala, joka on taivaita korkeampi, laskeutuu meidän mitättömyytemme, ja ihminen, lankeemuksessaan niin syvälle vaipunut, korotetaan nyt taivaisiin!

Tänään Betlehem on todella taivaan esikuva – ei

sen, jota tähdet kaunistavat ja auringonsäteet valaisevat, vaan sen, joka on täynnä enkelkuorojen laulua ja jossa loistaa ikuinen vanhurskauden aurinko – Kristus, meidän Jumalamme.

Tänään Vanhaikäinen tulee lapsukaiseksi. Hän, joka korkealle ylennetyllä istuimella istuu, pannaan seimeen makaamaan. Käsin koskettelematon ja aineeton on nyt ihmiskäsin kosketeltavissa. Kapaloihin kääritään Hänet, joka itse katkaisee synnin kahleet.

Hän ottaa vastaan minun ruumiini tehdäkseen minut siten omasta kunniastaan osalliseksi. Hän ottaa päälle minun lihani lahjoittaakseen minulle Henkensä. Hän tulee lihaksi pyhittääkseen minut, antaakseen minulle Pyhän Hengen – pelastaakseen minut.

Tulkaa siis, ylistäkääme yhdessä tämän päivän pyhää juhlaa. Hänelle, joka teki mahdollottoman mahdolliseksi, Kristukselle Herrallemme, kuuluu kunnia niin kuin Isälle ja Pyhälle Hengelle. Amen.

Kansallisia julistuksia kristinuskosta EU:n perustuslakiin

EUROOPAN parlamentin vetoamusvaliokunta on käsitellyt pääosin katolilaisten keräämää miljoonan nimen vetoomusta, jossa toivotaan, että kristinusko mainittaisiin EU:n uuden perustuslain esipuheessa. Valiokunta totesi, että EU:n uusi perustuslaki allekirjoitettiin Roomassa ja on sen jälkeen jo lähtenyt kierroksella eri jäsenmaihin hyväksyttäväksi. Tästä syystä tekstimuutoksia ei ole siihen enää mahdollista esittää.

Euroopan parlamentin jäsen, nykyisin Ranskaa edustava **Ari Vatanen** (PPE-DE) on yksi vetoomuksen allekirjoittajista. Hän pitää kristinuskon arvoperustan tunnustamista tärkeänä: ”Asialla on arvo sinänsä. Vaikka juna on jo tavallaan mennyt, ei se muuta asian moraalista arvoa. Kristinuskon myötä tulevat ne absoluuttiset arvot, jotka koskevat kaikkia. Eihän perhealbumistakaan irroteta isoisän kuvia, vaan ne ovat siellä. Kristinuskon tunnustaminen on oman historian totea-

mista. Lisäksi sillä on spirituaalinen merkitys”, toteaa Ari Vatanen.

Vetoamusvaliokunta ehdottaa jäsenmaille, että ne voisivat hyväksyä ratifioinnin yhteydessä kansallisia julistuksia, jotka tunnustavat kristinuskon merkityksen EU:n arvoperustana. Julistuksilla ei ole sitovaa lainsäädäntömerkitystä.

Nykyisessä muodossaan unionin uusi perustuslaki toteaa jäsenmaiden hakevan innoituksensa Euroopan kulttuurisesta, uskonnollisesta ja humanistisesta perinteestä.

Katolilaisten aloite kansalaisten nimien keräämiseksi lähti liikkeelle Maltalta kaksi vuotta sitten. Yhdessä eri kristillisten järjestöjen kanssa he kokosivat yli miljoona nimeä vetoomuksen puolesta. Keväällä nämä tahot jättivät nimilistan vetoamusvaliokunnalle. Uuden perustuslain mukaan kansalaisaloitteeseen tarvitaan miljoona nimeä, jotta komissio ottaisi kansalaisaloitteen pohdintaansa.

Jäsenmaista Italia, Malta, Liettua, Portugali, Puola, Tsekin tasavalta ja Slovakia vaativat kristinuskon mainitsemista EU:n perustuslain esipuheessa kesäkuun huippukokouksessa. Monissa katolisissa ja ortodoksisissa maissa kristinuskon mainitsemisella on tärkeä symboliarvo.

*Toimikaa sen
kaupungin parhaaksi,
johon minä olen
teidät siirtänyt.
Rukoilkaa sen puolesta
Herraa, sillä sen
menestys on teidänkin
menestyksenne.*

Jeremia 29:7

TIMO
RUOTTINEN

Korvakuuloilta

Kirjoittaja on tamperelainen
musiikkituottaja

Jouluna Jumala syntyi – paras poika pakkasella

*Marjanen mäeltä huuti
punapuola kankahalta:
Tule neiti poimomahan
vyövaski valitsemahan*

Näin alkaa *Luojan virsi*, jonka **Arhippa Perttunen** lauloi vuonna 1834 **Elias Lönnrotille** Vienan Karjalassa Vuokkiniemen pitäjän Latvajärven kylässä. Itse asiassa kysymys on kansanomaisesta evankeliumin muunnelmasta, laajasta kalevalamittaisesta runoelmasta, jossa selvitetään Kristuksen elämän vaiheet sikiämisestä ylösnousemukseen. Kaikkiaan legendarunoja tunnetaan viisi, jotka joskus on laulettu kaikki yhteen pötköön, joskus erikseen tai muutaman runon ketjuna. Perttusella nämä kaikki eivät ole mukana, kärsimyshistoria jää hänen versiossaan varsinaisesti käsittelemättä. Hän alkaa Marian ilmestysjuhlaan liittyvällä aiheella, missä Pyhää Henkeä edustaa puolukka.

*Heitti marjan helmoihinsa
helmoiltansa vyönsä päälle
vyönsä päältä rinnoillensa
rinnoiltansa huulellensa
huuleltansa kielellensä
siitä vatsahan valahti.*

Neitseellinen sikiäminen tapahtuu kansanperinteessämme hämmäntävän yksinkertaisesti. Tarkkaavainen lukija saattaa havaita kansanrunossa yhtymäkohtia ikonografiasta tuttuun kuvastoon.

Ja kohta päästään varsinaiseen jouluevankeliumiin, tosin siirrettyinä tänne arktiseen ympäristöömme. Syntymää kuvaavat rivit ovat minusta koko runoelman hienoimmat.

*Hengäsi hyvä heponen
kylyn löylyn löyähyyti*

*saunan lämpösen lähetti
vatsan kautta vaivallisen*

*Jouluna Jumala synti
paras poika pakkasella
synty heinille heposen
suorajouhen soimen päähän*

Vastaavat *Kantelettarestakin* löytyvät säkeet ovat innoittaneet nykysäveltäjistämme mm. **Pekka Jalkasta**, jonka kuoroteoksessa *Piika Pikkarainen* on ilman muuta ”*Kauneimmat joululaulut*”-ainesta. Eikä pelkästään siksi, että hän on teoksensa avainkohdissa muunnellut meille ortodokseille tuttua kuudetta stikiirasävelmää varsin laatuunkäyvällä tavalla.

Meillä *Kauneimmat joululaulut* –kategoriaan luetaan ilman muuta myös Pyhän **Romanos Melodoksen** *Joulukontakki* ja sen oikeastaan mikä tahansa sävelmäversio. Muuan kirjapaino ei taannoin millään uskonut, että tuon niminen kappale voisi olla olemassa. Niinpä konserttiohjelmaan oli väen vängällä painettu ”Joulu-ukon takki”. Liturgisessa käytössä on nykyisin Romanoksen kontakkirunoelmasta ainoastaan ensimmäinen säkeistö. Mutta sieltä löytyy tällainenkin, suomennos on **Johannes Seppälän**.

*Kun Neitsyt salaa puheli näyttä
ja rukoili salaisuuksien tuntijaa,
hän kuuli tietäjien etsivän lapsukaista
ja huusi heti näille:
Keitä te olette?
Ja he sanoivat hänelle:
Kuka itse olet,
kun olet synnyttänyt tällaisen lapsen?
Kuka on isäsi?
Kuka on äitisi?
Sillä olethan tullut isättömän
Pojan äidiksi ja ravinnon antajaksi.
Nähtyämme hänen tähtensä käsitimme,*

*että on syntynyt lapsukainen
– iankaikkinen Jumala.*

Mutta palataanpa Luojan virteen. Arhippa Perttusen versiossa voi seuravaksi, jos niin haluaa, nähdä etäisiä viitteitä Betlehemin lastenmurhaan ja pakkoon Egyptiin.

*Neisy Maaria emonen
rakas äiti armollinen
piiletteli poiuttahan
kullaista omenoansa
alla sieklan sieklottavan
alla korvon kannettavan
alla juoksovan jalaksen.*

Näin alkaa runoelman *Lapsenetsintävirreksi* nimetty legendaruno, jossa lapsi katoaa ja neitsytäiti etsii poiuttansa monen säkeistön verran, kysellen milloin kuulta, milloin auringolta. Tutkijat ovat tässä nähneet esikuvana evankelista Luukkaan kertomuksen siitä, miten Jeesus varhaisnuoruudessaan katoaa pääsiäisjuhlan jälkeen kolmeksi päiväksi Jerusalemiin (Luuk. 2:41-46). Mutta runoelmaversio kokonaisuutta ajatellen tässä voi mielestäni nähdä myös rinnakkaisuutta Suuren lauantain tekstien epätoivon tunnelmiin: ”...*sekä äidin tuskalla valitti: Voi minua Lapseni! Voi minua valoni! Voi rakastettu synnyttämäni! Se kävi nyt toteen, mitä Siimeon oli temppelissä ennustanut: Miekka on käynyt sydämeni läpi.*”

Kärsimyksen ennakointi ei joululauluissa ole harvinaista. **Selim Palmgrenin** *Ja Neitsyt pikku poiuttansa Severi Nuormaan* tekstiin on yksi hienoimpia: ”... *oi poikaseni, ristinkö ne sulle rakentaa? Tää maailma on niin kylmä.*” Mutta ajatelkaapa sitä huikeaa paradoksia, että Marian poika oli ainoa, joka säilyi Betlehemistä hengissä – kärsiäkseen 30 vuotta myöhemmin sovituskuoleman myös surmattujen viattomien ikätovereidensa puolesta.

Suurena lauantaina lauletaan myös: ”*Älä itke minua äitini ... sillä minä nousen ylös ja tulen kunniaani ...*” Lapsenetsintävirsi puolestaan loikkaa suoraan Nikean uskontunnustusta muistuttavaan auringon vastaukseen, mihin koko runoelma päättyy.

*Tuoll on pieni poikuosi
kultainen omenasi –
ylisessä taivosessa
isän Jumalan sialla:
tulee sieltä tuomitsemaan.*

Luostaripalsta

Nunna
Kristoduli

Analogi on saanut kunnian alkaa julkaista LUOSTARIPALSTAA, jolla kerrotaan kuulumisia Lintulan luostarista. Myös hengellisen elämän kysymykset ja jokapäiväinen kilvoittelu yhteisön keskellä ja Jumalan edessä kuuluvat palstamme aiheisiin.

Äiti Serafiman muistolle

TÄNÄ syyskautena on luostarisamme monia merkkipäiviä. Ensimmäinen niistä oli äiti **Serafiman** 80-vuotissyntymäpäivä maanantaina lokakuun 18. päivänä. Täytekakkukin oli jo valmis, kun asiat saivat uuden käänteen. Sunnuntaiamuna ennen liturgiaa äiti Serafima kaatui keljassaan. Hänet toimitettiin ambulanssilla Joensuun keskussairaalaan. Kipu ja säikähähdys olivat liikaa hänen heikolle sydämelleen. Lonkkamurtumaa seurasi sydäninfarkti ja sitä keuhkokuume. Sekavissa tunnelmissa söimme täytekakkua syntymäpäivänä. Näytti siltä, että pian juhlimme hänen kohdallaan sitä päivää, jota kirkko pitää todellisena syntymäpäivänämme eli hänen syntymistään uuteen elämään.

Niin kävikin. Joka päivä vierailimme vuorotellen sairaalassa häntä katsomassa. Isä **Herman** kävi antamassa pyhän ehtoollisen. Lauantaiamuna 23. lokakuuta, joka oli vainajien muistelupäivä, puhelin soi varhain aamulla. Ystävällinen ääni sairaalasta ilmoitti, että loppu taitaa olla lähellä. Igumenia **Marina** oli Konstantinopolissa, joten äidit **Mikaela** ja **Ksenia** lähtivät Joensuuhun todistamaan äiti Serafiman viimeistä hengenvetoa ja tekemään hänelle viimeiset palvelukset. Iltapäivällä arkku tuotiin luostarin hautausmaan kappeliin, ja saimme katsella äiti Serafiman rauhallisia kasvoja, joilta olivat paenneet "kipu, suru ja huokaukset".

Kirkas toivo ja ilo säteilevät surun lävitse

Hautajaiset olivat torstaina lokakuun 28. päivänä, jolloin äiti Igumenia ja sisar Leena olivat palanneet Konstantinopolista ja kirkolliskokous Valamossa oli päättynyt. Kun siirsimme keski- viikkoiltana äiti Serafiman arkku kappelista luostarin pääkirkkoon, kaksi joutsenta – karjalaisten kuolemanlintua – lensi matalalta itää kohden... Arkun äärellä luettiin yöllä koko psalttari. Aamulla saapuivat **arkkipiispa Leo** ja kahdeksan pappia toimittamaan hautausta. Kantoreita oli mukana laulamassa. Ei voinut kuin taas keran todeta, kuinka ihmeellisen kaunis on kirkkomme hautauspalvelus. Siinä ei vähätellä kuoleman vaikeutta eikä eron tuskaa, mutta kirkas toivo ja ilo säteilee surun lävitse. Palveluksen edetessä alkoi tuntua, että vaikka äiti Serafima ei enää istukaan ruokapöydässä omalla paikallaan,

Äiti Serafima 1924-2004.

laan, hän ei ole meitä jättänyt vaan luostarilla on nyt uusi esirukoilija Jumalan edessä.

Hautajaisissa oli mukana noin saata henkeä: äiti Serafiman omaisia, hänen ja luostarin ystäviä, paikkakuntalaisia. Kun arkku oli laskettu hautaan lähelle igumenia **Antoninan** leposijaa, seurasi muistoateria. Kesäkeittäjämme **Eeva** ja **Martta** olivat molemmat paikalla auttamassa, ja kaikki sujui luontevasti. Sen jälkeen oli muistotilaisuus, jossa arkkipiispa Leo kauniilla tavalla kuvaili äiti Serafiman persoonaa. **Metropoliitta Ambrosius** muisteli sähkössänsä hyvää yhteistyötä, joka hänellä oli ollut äiti Serafiman kanssa, kun hän oli toiminut Valamon luostarin taloudenhoitajana.

Legendaarinen hevuskuski

Äiti Serafima oli kotoisin Suojärven Varpakylästä ja saapui luostariin jo vuonna 1949. Hänestä tuli vanhenevan venäjänkielisen sisariston keskellä eräänlainen yleisosaaja. Missäpä ei sisar **Sanni** – hänen nimensä ennen vihkimystä - olisi ollut mukana! Maataloustyöt sujuivat häneltä, maalaistalon tyttäreltä, ja erittäinkin hevuskuskina hänestä tuli legendaarinen. Kirkkokunnan taloudenhoitaja **Lokio** koulutti hänestä luostarin kirjanpitäjän ja kanslistin. Hän leipoi luostarin kuuluisan ruisleivän, kävi päivittäin Palokin kaupassa ja postissa, jonne hän joutui kynttilätehtaan alkuaikeina raahamaan myös kynttiläpaketit joko pyörällä tai potkukelkalla, ja pyöräili usein muutaman kilometrin päähän Varistaipalee-

seen pankkiasioita hoitamaan. Hän toimi alttaripalvelijana kirkossa, soitti kirkonkelloja ja opasti viime vuosiin saakka turistiryhmiä. Monet varmaankin muistavat hänet istumasta kirkon aulaan, missä hän kesäisin toimi talon "vartijana".

Jobin koettelemukset

Vuonna 1971 äiti Serafimaa kohtasi ankara koettelemus. Kevättalvella Lintulan luostarista tehtiin ensimmäinen televisio-ohjelma. Kuvaajat viipyivät paikalla muutaman päivän, ja koska sisaristo oli tuolloin vielä enimmäkseen venäjänkielistä, äiti Serafiman osaksi lankei "päänäyttelijän" rooli. Tämä kaikki oli epäilemättä stressaavaa hänen vetäytyvälle luonteelleen, ja hänen ennestäänkin korkea verenpaineensa nousi niin, että pian kuvausten päätyttyä hän sai toispuolisen halvauksen. Häntä hoidettiin monta viikkoa Varkauden sairaalassa. "Job tulee mieleen", hän totesi hiljaiseen tapaansa, kun kävin häntä siellä katsomassa. Ihailtavalla sisulla äiti Serafima kuntoutti itsensä kotiin päästyään. Hän kahlasi lumihangessa jalkojaan vahvistaakseen, ja aina kaatumistaan edeltävään lauantaihin asti hän käveli säännöllisesti säästä riippumatta luostarin ympäristössä. Näin hän paitsi että pystyi huolehtimaan itsestään loppuun saakka saattoi palvella luostariakin vielä vuosikymmeniä sairastumisensa jälkeen.

Niin, nämä asiat ovat niitä, jotka näkyivät ulospäin. Milaista on nunnan sisäinen työskentely, sitä eivät muut näe. Mutta se oli äiti Serafimasta huomattu, että hän oli erittäin mieltynyt Raamatun lukemiseen. Jos hänen keljansa oveen koputti, hänet löysi usein juuri Raamattua tutkimasta. Paljon hän epäilemättä kantoi myös esirukouksia eri ihmisten puolesta. Omalla hiljaisella tavallaan hän antoi apua ja roh-

kaisua siellä, missä sitä tarvittiin. Hänestä oli kaukana kaikki vaativuus. Jokaisesta pienestä palveluksesta, kuten päiväkahvin viemisestä, hän kiitteli lii-

kuttuneena meitä nuorempia. Luonto oli hänelle läheinen ja hän seurasi niin kuin kiertoa kuin muuttolintujen tuloa. Tänä syksynä hän ruokki talitintti-

poikuetta, ja vielä vähän ennen sairaalaan joutumistaan antoi ohjeita, kuinka yhtä vaahteraa oli karsittava.

Äiti Serafimaa voisi luon-

nehtia ihmiseksi, jolla oli sydämen sivistystä. Mitä enempiä hänellä oli, sen tietää Jumala.

Olkoon hänen muistonsa ikuinen!

Nunna **Kristoduli**

Porilaiset Pietarissa

Teksti ja kuva: **Mikko Junes**

Porin, Rauman ja Hyvinkään tiistaiseuralaiset vierailivat Andreas Kreetalaisen seurakunnassa Pietarissa syyskuun puolivälissä. Hyvinkään tiistaiseura on avustanut seurakuntaa jo 90-luvun puolivälistä lukien.

Vierailu Andreas Kreetalaisen seurakunnassa tuotti iloa puolin ja toisin. Toimintakeskuksen johtaja Ljudmila Nikolaevna edessä toinen vasemmalta vierellään Hyvinkään pappi isä Aki Leskinen.

ELINTARVIKKEITA ja vaatteita lastattiin nytkin mukaan niin paljon kuin bussiin mahtui. Tällä kertaa myös Riihimäen ortodoksiapiiri osallistui kuljetuskustannuksiin. Hyvinkäältä lähtee avustuskuljetuksia Pietariin keskimäärin keran kuukaudessa.

Andreas Kreetalaisen seurakunta sijaitsee Pietarin lounaispuolella Volodars-

kajan kylässä. Satavuotiaalla seurakunnalla on neljä pyhäkköä, joista yksi, tunnelmaltaan kotoinen kirkko, sijaitsee seurakunnan toimintakeskuksen yhteydessä.

Toimintakeskus tarjoaa asunnon ja huolenpidon kymmenkunnalle vanhuk- sille sekä päivittäisen läm- pimän aterian noin 80:lle kylän lapselle. Ulkopuoli-

nen apu on elintärkeää seurakunnan humanitääriselle toiminnalle.

Matkalle osallistui Porin seudulta joukko aktiivi-

sia ikonimaalareita, joille Pietari tarjosi monien nähtävyyksien lisäksi myös edullista täydennystä ikoni- maalaustarvikkeisiin.

Ortodoksiset jumalanpalvelukset ja hartaudet

TELEVISIOSSA

Su 26.12. II joulupäivän jumalanpalvelus TV2 klo 10, metropoliitta Ambrosius papiston avustamana.

RADIOSSA

Joulukuu 2004

Su 19.12. liturgia klo 11, Tampere, Pyhän Nikolaoksen kirkko
Pe 24.12. jouluaaton suuri ehtoopalvelus klo 18.00-18.45, Kajaani, Kristuksen kirkastumisen kirkko
La 25.12. jouluaamun liturgia klo 8, Kajaani, Kristuksen kirkastumisen kirkko
Pe 31.12. uuden vuoden rukoushetki klo 22.05-22.55, Varkaus, Kristuksen taivaaseen astumisen kirkko

Tammikuu 2005

La 1.1. liturgia klo 11, Oulu, Pyhän Kolminaisuuden katedraali
Su 2.1. liturgia klo 11, Rovaniemi, Pyhän Apostoli Andreuksen kirkko
Su 16.1. liturgia klo 11, Hämeenlinna, Pyhän Aleksanteri Nevskin ja Pyhän Johannes Krysostomoksen kirkko
Su 30.1. liturgia klo 11, Kouvola (Haminan srk.), Pyhän Ristin ylentämisen kirkko

Helmikuu 2005

Su 6.2. sovintosunnuntain ehtoopalvelus, klo 18.00 -18.45, Helsinki (Tapiola), Pyhän Herman Alaskalaisen kirkko

AAMUHARTAUDET (joka kolmas lauantai)

15.1. kirkkoherra Mikko Kärki, Kuopio
5.2. lehtori Pekka Metso, Joensuu

ILTAHARTAUDET (kuukauden kolmas tiistai)

Vuosi 2004

16.11. pastori Mikael Sundkvist, Hämeenlinna.
28.12. metropoliitta Panteleimon, Oulu.

Vuosi 2005

18.1. kirkkoherra Timo Mäkirinta, Rautalampi

ANDAKTER

Äret 2004

20.12. Radio Vega, klo 19.20, fader Andreas Hjertberg
21.12. fader Andreas Hjertberg
22.12. fader Andreas Hjertberg
23.12. fader Andreas Hjertberg
24.12. fader Andreas Hjertberg

Äret 2005

25.1. Radio Vega, kl. 19.20, fader Sergius Colliander
27.1. Radio Vega, kl. 19.20, fader Sergius Colliander
31.1. Radio Vega, kl. 8.53, fader Sergius Colliander

radiossa ja televisiossa

Analogi

Tampereen, Turun ja Hämeenlinnan ortodoksisten seurakuntien yhteinen lehti (per. 2000). Viides vuosikerta, painosmäärä 5 000 kpl.

Päätoimittaja: Kari M. Ranttilä
Puh. 040 550 6272
Graafikko: Heikki O. Jokinen,
Puh. 050 5246 007

Julkaisija: Tampereen, Turun ja Hämeenlinnan ortodoksiset seurakunnat
Toimitus: Rautatienkatu 52 E, 13210 Hämeenlinna
Sähköposti: analogi.toimitus@pp.inet.fi
Tilaaminen ja osoitteenmuutokset: Tampereen kirkkoherranvirasto, Suvantokatu 10 A, 33100 Tampere
Puh. (03) 3141 2700 (ti-pe klo 9-13), fax (03) 3141 2740

Julkaisuneuvosto: Kirkkoherra Risto Lintu (pj.), kirkkoherra Markku Aroma (vpj.), kirkkoherra Petri Ratilainen, isä Kai Sahlberg, isä Harri Kahila, Marita Jouhki-Inkinen, Eeva Manni, kanttori Leena Honkamäki ja Johan Nyman
Tilauhinna 10 euroa/vuosi
Lehti ilmestyy 4 kertaa vuodessa

Ilmoitushinnat (sis. alv): 1/1 sivua 200 €, 1/2 sivua 150 €, 1/4 sivua 80 €, 1/8 sivua 40 €, 1/16 sivua 20 €
Ilmoitukset toimituksen osoitteella.
Tilinumero 800018-291602.
ISSN 1458-9257,
Painopaikka: Esa Print, Tampere 2004.

Kuva: Kari M. Ranttilä

Joulun auringon heijastus Hämeenlinnan yllä.

*Hyvää Joulua
ja
Onnellista
Uutta Vuotta!*

ANALOGIN JULKAISUNEUVOSTO JA TOIMITUS

Таинство елеосвящения

Сущность таинства

Таинство елеосвящения есть священнодействие, в котором, при помазании тела елеем, призывается на болящего Божия благодать, исцеляющая немощи душевные и телесные (Прав. Катехизис). Оно именуется также соборованием, так как совершается собором пресвитеров, с полным числом семи; впрочем, может совершаться и меньшим числом и даже одним иереем.

Божественное установление таинства

Еще с ветхозаветных времен елей знаменовал благодать, радость, умягчение, оживление. Помазание маслом больных употребляли апостолы, как читаем у евангелиста Марка 6:13: *многих больных мазали маслом и исцеляли.*

Наиболее ясное свидетельство о таинстве елеосвящения находится у апостола Иакова (5:14-15): *Болен ли кто из вас? Пусть призовет пресвитеров Церкви, и пусть помолятся над ним, помазавши его елеем во имя Господне, — и молитва веры исцелит*

болящего, и восставит его Господь; и если он соделал грехи — простятся ему.

Апостол говорит здесь не об особом “даре” исцелений; он предписывает определенную форму священнодействия, которое должно войти в обычай Церкви: совершение его пресвитерами Церкви, молитву, помазание; соединяет с ним, как следствие его, облегчение телесной болезни и отпущение грехов. Нельзя также понимать указание ап. Иакова на помазание елеем, как на обычное (хотя бы для того времени) врачебное средство, так как елей, при своем благотворном свойстве, не является врачебным средством от всех болезней. Апостолы не вводили ничего сами от себя, но учили только тому, что заповедал им Господь Иисус Христос и что внушал Дух Святой. Они называли себя не установителями таин Божиих, а только строителями таин и слугами Христовыми. Следовательно, и елеосвящение, заповедуемое св. апостолом Иаковым, имеет Божественное установление.

Это таинство совершается над болящими, способными сознательно его принимать и участвовать в молитве о себе. Оно может совершаться и над детьми. Местом этого таинства может быть храм или помещение где находится больной. Елеосвящение обычно предваряется исповедью и завершается таинством причащения.

Видимая сторона таинства состоит в семикратном помазании последовательно священнослужителями болящего елеем в виде креста на челе, ноздрях, ланитах, устах, персях и обеих сторонах рук. Помазание сопровождается молитвами, чтением установленных зачал из апостола и Евангелия. При самом помазании семикратно произносится молитва: *Отче Святой, врачу душ и телес, пославый Единородного Твоего Сына, Господа нашего Иисуса Христа, всякий недуг исцеляющего и от смерти избавляющего, исцели и раба Твоего (имя рек) и т. д.*

Чин елеосвящения начинается пением тропарей и канона. Последняя молитва в чине есть разрешительная от грехов. За изнемогающего больного предстает перед Господом целый собор Его служителей и молитвой веры от лица всей Церкви умоляет Его, премилосердного, даровать немощному отпущение прегрешений и очистить его совесть от всякой скверны. Имеется в виду и то, что человек, изнемогающий телом и душой, не всегда способен принести должное исповедание своих грехов; это облегчение совести принимающего таинство елеосвящения открывает путь и для благодатного уврачевания его телесного недуга через молитву веры.

*Протопресвитер
Михаил Помазанский*